

Luka

1

¹ Şimdiye kadar birçok kişi aramızda geçen olayları kayda geçirmeye girişti. ² Biz de onlar gibi bu olayların haberini, başlangıçtan beri görgü şahitlerinden ve Allah'ın kelâmını vazetmekle vazifeli olanlardan aldık. ³ Ben de bütün bu olanları başından itibaren dikkatlice inceledim; muhterem Teofilos¹, bunları sana sırasıyla yazmaya karar verdim. ⁴ Bunu, duyduklarının doğru olduğunu bilesin diye yaptım.

Yahya Peygamber'in doğumu

⁵ Yahudiye Kralı Hirodes² zamanında Aviya bölüğünden³ Zekeriya adında bir rahip vardı. Zekeriya'nın karısı da kendisi gibi Harun'un⁴ soyundandı. İsmi Elizabet'ti. ⁶ Zekeriya ve Elizabet, Allah katında sâlih kişilerdi. Rab'bin bütün emirlerini ve kaidelerini kusursuzca yerine getirirlerdi. ⁷ Zekeriya'yla Elizabet'in çocukları yoktu, çünkü Elizabet kısır idi. Üstelik her ikisinin de yaşı geçkindi.

⁸ Mabette hizmet sırası Aviya bölüğüne gelmişti; Zekeriya da Allah'a hizmet etmeye hazırdı. ⁹ Rahipler, Rab'bin mabedinde kimin buhur⁵ yakacağını belirlemek için kendi aralarında kura çekerlerdi; bu sefer kura Zekeriya'ya düştü. ¹⁰ Buhur yakılan saatte mabedin dışında büyük bir kalabalık toplanmış dua ediyordu. ¹¹ O sırada Rab'bin bir meleği Zekeriya'ya göründü. Melek, Allah'a buhur yakılan masanın sağında duruyordu. ¹² Zekeriya meleği görünce şaşırıp, korkuya kapıldı. ¹³ Melek ona şöyle dedi: "Korkma Zekeriya, Allah dualarını işitti. Karın Elizabet sana bir oğul doğuracak, adını Yahya koyacaksın. ¹⁴ Sevinip coşacaksın, birçok kişi senin sevincine katılacak. ¹⁵ Doğacak bebek Rab'bin nazarında önemli olacak. Ağzına şarap veya başka içki sürmeyecek. Daha ana rahmindeyken Mukaddes Ruh'la dolacak. ¹⁶ Bu çocuk İsrailoğullarının birçoğunu Rab Allah'a döndürecek. ¹⁷ Onları Rab'bin gelişine hazırlayacak. İlyas'ın gücüyle ve ruhuyla Rab'bin önünden gidecek. Babaların kalplerini çocuklarına karşı yumuşatacak.

1 **1:3 Teofilos** Bu kişi, Luka kitabının yayılmasına yardımcı olan önemli bir Romalı lider olabilir. Teofilos, 'Allah'ı seven, Allah tarafından sevilen' anlamına gelir.

2 **1:5 Hirodes** Yahudiye bölgesini Roma İmparatorluğu adına yöneten kral.

3 **1:5 Aviya bölüğü** Yahudi rahipler 24 bölüğe ayrılmıştı. Bkz. 1.Tarihler 24. Her bölük Kudüs'teki mabette sırayla hizmet ederdi. Sırası gelen bölük bir hafta, yılda yaklaşık iki hafta hizmet ederdi.

4 **1:5 Harun** Musa Peygamber'in ağabeyi, Yahudiler'in ilk rahibi.

5 **1:9 Buhur yakmak** Güzel kokulu kurutulmuş bitkilerin yakılarak Allah'a sunulması. Buhur mabette günde iki defa (sabah ve ikindi) sunulurdu.

Allah'a itaat etmeyenlerin fikrini değiştirip doğru yola yöneltecek. Böylece Rab'bin gelişine hazır bir cemaat yetiştirecektir."

¹⁸ Zekeriya meleğe, "Bundan nasıl emin olabilirim? Ben yaşlı bir adamım, karım da çok yaşlı" dedi.

¹⁹ Melek ona şöyle cevap verdi: "Ben Cebrail'im. Her zaman Allah'ın huzurundayım. Allah beni seninle konuşmam, bu iyi haberi bildirmem için gönderdi. ²⁰ Şimdi bak! Bu dediklerim yerine gelinceye kadar konuşamayacaksın. Sözlerime inanmadığın için dilin tutulacak. Fakat söylediklerim, tayin edilen zamanda yerine gelecek."

²¹ Dışarıda cemaat hâlâ Zekeriya'yı bekliyordu; mabette neden bu kadar uzun kaldığını merak ediyordu. ²² Zekeriya mabetten çıktığında konuşamıyordu. İnsanlar onun mabette olağanüstü bir şey gördüğünü anladılar. Zekeriya'nın dili tutulmuştu, ama gördüklerini işaretlerle onlara anlattı. ²³ Hizmet süresi bitince evine döndü.

²⁴ Bir süre sonra Zekeriya'nın karısı Elizabet hamile kaldı, beş ay dışarı çıkmadı. ²⁵ Elizabet, "Benim için bu mucizeyi Rab yaptı. Nihayet bana ilgi gösterdi, insanların önünde duyduğum utançtan kurtardı" dedi.

İsa'nın geleceği önceden bildiriliyor

²⁶⁻²⁷ Elizabet'in hamileliğinin altıncı ayında Allah melek Cebrail'i Celile blgesinin⁶ Nasıra kasabasında yaşayan bir kıza gönderdi. Kızın adı Meryem'di. Meryem, Davud'un soyundan Yusuf ile nişanlıydı. ²⁸ Melek, Meryem'e göründü ve ona şöyle dedi: "Selm Meryem! Allah'ın ltfuna eriştin. Rab seninledir."

²⁹ Bu sözler Meryem'i şaşırttı; meleğin bu selmla ne demek istediğini anlamaya çalıştı.

³⁰ Melek ona, "Korkma Meryem, Allah'ın ltfuna eriştin" dedi.

³¹ Sonra şöyle devam etti: "Şimdi iyi dinle! Hamile kalıp bir oğul dünyaya getireceksin, adını İsa koyacaksın. ³² O büyük olacak. O'na yüceler yücesi Allah'ın semavî Oğlu denecek; Rab Allah O'nu atası Davud gibi kral yapacak. ³³ O, Yakub'un halkı İsrailoğullarına ebediyen hükmedecek, hükümranlığı hiçbir zaman sona ermeyecek."

³⁴ Meryem meleğe, "Ben hâlâ bakireyim. Bu nasıl olur?" diye sordu.

³⁵ Melek şöyle cevap verdi: "Mukaddes Ruh seni ziyaret edecek, yüceler yücesi Allah'ın kudreti seni saracak. Doğacak olan mukaddes bebek Allah'ın semavî Oğlu diye çağrılacak. ³⁶ Ayrıca akrabaları Elizabet'in de geçkin yaşına rağmen bir oğlu olacak. Kısır sanılıyordu, fakat Şimdi altı aylık hamiledir. ³⁷ Allah için imknsiz bir şey yoktur."

³⁸ Bunun zerine Meryem meleğe, "Ben Rab'bin kuluyum. Sen nasıl diyorsan öyle olsun" dedi. Bundan sonra melek onun yanından ayrıldı.

Meryem Elizabet'i ziyaret ediyor

³⁹ Meryem hemen hazırlanıp Yahuda'nın dağlık bölgesinde bir kasabaya gitti. Zekeriya ve Elizabet orada yaşardı. ⁴⁰ Zekeriya'nın evine vardı, Elizabet'i selmladı. ⁴¹ Meryem'in selmını duyan Elizabet'in

6 **1:26-27** Celile İsrail'in kuzeyinde bir bölge.

karnındaki bebek kıpırdadı. Elizabet Mukaddes Ruh'la doldu ve konuşmaya başladı. ⁴² Yüksek sesle Meryem'e şöyle dedi: "Sen kadınlar arasında mübareksin; rahminin ürünü de mübarektir. ⁴³ Nasıl oldu da Efendim'in annesi bana geldi? ⁴⁴ Ben selamını duyar duymaz karnımdaki bebek sevinçten kıpırdadı. ⁴⁵ Ne mutlu sana! Çünkü Rab'bin sana olan vaatlerini yerine getireceğine iman ettin."

Meryem Allah'a hamdediyor

⁴⁶ Meryem de şöyle dedi:

"Bütün kalbimle Rab'be hamdederim.

⁴⁷ Yüreğim sevinçle doludur, çünkü Allah Kurtarıcımdır.

⁴⁸ O, benim gibi önemsiz bir kuluna ilgi gösterdi.

Artık her çağda insanlar beni mübarek sayacak,

⁴⁹ çünkü kâdir Allah benim için azametli işler yaptı.

O'nun adı mukaddestir.

⁵⁰ O'na hürmet edenlere nesiller boyunca merhamet eder.

⁵¹ Büyük kudretiyle muazzam işler yaptı.

Mağrurları perişan etti.

⁵² Hükümdarları tahtlarından indirdi,

sıradan insanları ise yükseltti.

⁵³ Açları nimetlerle doyurdu.

Zenginleri ise eli boş çevirdi.

⁵⁴ Kendisine kulluk eden İsrailoğullarına yardım etti.

Merhamet etmeyi unutmadı.

⁵⁵ Atalarımıza, İbrahim'le soyuna ezelden beri verdiği sözü tuttu."⁷

⁵⁶ Meryem, Elizabet ile yaklaşık üç ay kalıp evine döndü.

Yahya Peygamber'in doğumu

⁵⁷ Nihayet Elizabet'in doğurma vakti geldi. Bir erkek çocuk doğurdu. ⁵⁸ Elizabet'in komşuları ve akrabaları, Rab'bin ona çok merhametli davrandığını duydular, onun sevincini paylaştılar. ⁵⁹ Bebek sekiz günlükken sünnetine geldiler; ona, babası Zekeriya'nın adını vermek istediler. ⁶⁰ Elizabet buna karşı çıktı, "Olmaz! Adı Yahya olacak" dedi.

⁶¹ Ona, "Ailende Yahya isimli kimse yok ki" dediler. ⁶² Sonra Zekeriya'ya dönüp işaretlerle bebeğin adını ne koyacağını sordular.

⁶³ Zekeriya bir yazı levhası istedi; "Çocuğun adı Yahya olacak" diye yazdı. Orada bulunan herkes şaşırıp kaldı. ⁶⁴ Bu arada Zekeriya'nın dili birdenbire çözüldü; konuşmaya, Allah'a hamdetmeye başladı. ⁶⁵ Bütün komşular korkuya kapıldı. Yahudiye'nin dağlık bölgesinde yaşayan herkes olanları konuşuyordu; ⁶⁶ çocuğun nasıl biri olacağını merak ediyorlardı. Çünkü Rab'bin onu himaye ettiği belliydi.

7 **1:46-55** 1.Samuel 2:1-10; 1:54-55; Yaratılış 17:7

Zekeriya Allah'a hamdediyor

⁶⁷ Yahya'nın babası Zekeriya Mukaddes Ruh'la doldu; şöyle peygamberlik etti:

⁶⁸ "İsrail'in ibadet ettiği Rab Allah'a hamtlar olsun!
Çünkü O, halkına yardım edip onları esaretten kurtardı.

⁶⁹⁻⁷⁰ Ezelden beri mukaddes peygamberlerinin ağzıyla
vaat ettiği gibi, Kulu Davud'un soyundan
bize kudretli bir Kurtarıcı gönderdi.

⁷¹ Allah, bizi düşmanlarımızdan koruyacağına,
bizden nefret edenlerin elinden kurtaracağına söz verdi.

⁷² Atalarımızla yaptığı mukaddes ahde sadık kaldı,
atalarımıza merhamet etti.

⁷³ Bu ahit, Allah'ın atamız İbrahim'e verdiği vaattir.

⁷⁴⁻⁷⁵ Bu vaatle Allah bizi düşmanlarımızın elinden
kurtaracağına söz vermişti.

Öyle ki, korkusuzca O'na ibadet edebilelim,
ömrümüz boyunca O'nun önünde
pak ve sâlih kişiler olabilelim.

⁷⁶ Sen yavrum, yüceler yücesi Allah'ın peygamberi olacaksın;
Rab'bin önünden gidip insanları
O'nun gelişine hazırlayacaksın.⁸

⁷⁷ O'nun halkına, günahlarının affedilerek
kurtulacaklarını anlatacaksın.

⁷⁸ Allahımız'ın büyük merhametiyle
Üzerimize yücelerden Nur⁹ doğacak;

⁷⁹ Karanlıkta ve ölüm korkusu içinde yaşayanlara ışık olacak,
Bizi selâmet yolunda yürütecek."

⁸⁰ Yahya büyüyor ve ruhani yönden kuvvetleniyordu. İsrail halkına Allah'ın kelâmını tebliğ edeceği güne kadar kırlarda yaşadı.

2

İsa'nın doğumu

(Matta 1:18-25)

¹ O günlerde Sezar Avgustus Roma hâkimiyetindeki bütün topraklarda nüfus sayımı yapılmasını emretti. ² Bu, Kirinyus Suriye valisiyken yapılan ilk nüfus sayımıydı.

8 1:76 Mesih'in gelişine hazırlamak Yahya, insanlara Mesih gelmeden kalplerini, hayatlarını O'nun gelişine nasıl hazırlamaları gerektiğini anlattı.

9 1:78 Nur Mesih (bkz. Malaki 4:2).

³ Herkes sayılmak için kendi memleketine gitti. ⁴ Yusuf da yaşadığı yer olan Celile'nin Nasıra şehrinden Yahuda bölgesine, Davud'un doğduğu yer olan Beytlehem şehrine doğru yola çıktı. Çünkü Yusuf Davud'un soyundan geliyordu. ⁵ Sayılmak için hamile olan nişanlısı Meryem'le birlikte Beytlehem'e gitti. ⁶ Onlar Beytlehem'deyken Meryem'in doğum zamanı geldi. ⁷ Meryem ilk erkek çocuğunu doğurup kundakladı; konakladıkları evde başka yer olmadığından ahırdaki yemliğe yatırdı.

İsa'nın doğumu çobanlara bildiriliyor

⁸ Geceyi Beytlehem civarındaki kırlarda geçiren çobanlar vardı. Sürülerinin yanında nöbet tutuyorlardı. ⁹ Birden Rab'bin meleği onlara göründü; Rab'bin ihtişamı çevrelerini aydınlattı. Çobanlar dehşete kapıldı. ¹⁰ Melek onlara şöyle seslendi: "Korkmayın! Bütün halkınızı çok sevindirecek bir müjde getirdim. ¹¹ Bugün Davud'un şehrinde Kurtarıcınız doğdu. O, Efendiniz Mesih'tir. ¹² Yemlikte kundağa sarılmış bir bebek bulacaksınız. Bu size alâmet olsun."

¹³ Birdenbire meleğin yanında büyük bir melekler ordusu beliriverdi. Hepsi Allah'a hamdederek şöyle dediler:

¹⁴ "En yücelerde Allah'a izzet olsun,
yeryüzünde razı olduğu insanlara selâmet olsun."

¹⁵ Melekler çobanların yanından ayrılıp semaya çekildiler. Çobanlar da birbirlerine, "Hemen Beytlehem'e gidelim, Rab'bin bize bildirdiği bu olayı görelim" dediler.

¹⁶ Çobanlar oradan koşarak ayrıldılar. Meryem, Yusuf ve bebeği bir arada buldular. Bebek yemlikte yatıyordu. ¹⁷ Çobanlar bebeği gördükten sonra gidip meleğin O'nun hakkında söylediklerini anlattılar.

¹⁸ Çobanlardan haberi duyanlar çok şaşırıldı. ¹⁹ Meryem bütün bu olanları bir bir düşünerek anlamaya çalıştı.

²⁰ Çobanlar görüp işittikleri her şey için Allah'a şükredip hamdederek otağa geri döndüler. Meleğin bütün söyledikleri doğru çıkmıştı.

²¹ Bebek sekiz günlük olunca sünnet edildi; O'na İsa adı verildi. Zaten bu isim melek tarafından bebek daha Meryem'in rahmine düşmeden verilmişti.

İsa mabette Allah'a adanıyor

²² Musa'nın şeriatına göre Meryem'in arınması¹⁰ için gereken süre doldu. Yusuf ile Meryem İsa'yı Rab'be adamak için Kudüs'e götürdüler.

²³ Rab'bin şeriatında şöyle yazılmıştır: "Her yeni doğan erkek çocuk

10 **2:22 arınma** Musa'nın şeriatına göre, Yahudi bir kadın erkek bebek doğurduktan sonra kırk gün murdar sayılırdı. Bu süre sonunda mabette kurban adayarak temiz hale gelirdi.

Rab'be adanmalıdır." ²⁴ Yine Rab şeriatında, "Bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu kurban edin" diye emreder. Yusuf ile Meryem de bu emri yerine getirmek için Kudüs' e gittiler.

²⁵ Kudüs'te Şimon adında sâlih ve dini bütün bir adam vardı. Mesih'in İsrail'i kurtarıp huzura kavuşturacağı zamanı bekliyordu. Mukaddes Ruh onun üzerindeydi. ²⁶ Mukaddes Ruh, Şimon'a Rab'bin göndereceği Mesih'i görmeden ölmeyeceğini vahiy yoluyla bildirmişti. ²⁷ Bu sebeple Mukaddes Ruh Şimon'u mabede yönlendirdi. Meryem ve Yusuf Musa'nın şeriatına göre bebek İsa'yı Allah'a adamak için mabede getirdiler. ²⁸ Şimon bebeği kollarına aldı ve Allah'a hamdederek şöyle dedi:

²⁹ "Ya Rab, bana verdiğin sözü tuttun,
artık ben kulun huzur içinde ölebilirim,
³⁰ çünkü hazırladığın kurtuluşu kendi gözlerimle gördüm,
³¹ bütün halklar da onu görecektir.
³² O diğer milletleri aydınlatan, senin halkın İsrail'e de
yücelik kazandıran nur olacaktır."¹¹

³³ İsa'nın anne ve babası Şimon'un bu sözlerine şaşır kaldılar. ³⁴ Şimon onları takdis etti ve Meryem'e şöyle dedi: "Dinle bak! Bu çocuk İsrail'de birçok kişinin düşmesine, birçoğunun da yükselmesine sebep olacak. O, düşmanlarınca reddedilen bir alâmet olacak. ³⁵ Böylelikle birçok insanın gizli düşünceleri açığa çıkacak. Olaylar sana çok acı verecek; hattâ yüreğine saplanan bir hançer gibi olacak."

³⁶⁻³⁷ Hanna adında bir peygamber de mabetteydi. Aşer aşiretinden Panuel'in kızıydı. Çok yaşlıydı. Evlendikten yedi yıl sonra dul kalmıştı. Şimdi seksen dört yaşındaydı; mabetten hiç ayrılmazdı. Gece gündüz oruç tutup dua ederek Allah'a ibadet ederdi.

³⁸ Hanna, Yusuf'la Meryem'in yanına geldi. Allah'a şükretti. Bebek İsa'yı işaret ederek Kudüs'ün kurtuluşunu umutla bekleyen herkesle konuştu.

³⁹ Yusuf ve Meryem Rab'bin şeriatının emrettiği her şeyi yerine getirdikten sonra Celile'nin Nasıra şehrindeki evlerine geri döndüler. ⁴⁰ Bu arada çocuk İsa büyüyüp olgunlaşıyor, hikmetle doluyordu. Allah'ın lütfü O'nun üzerindeydi.

Küçük İsa mabette

⁴¹ İsa'nın annesi ve babası her yıl Fısıh Bayramı için Kudüs'e giderlerdi. ⁴² İsa on iki yaşına gelince her zaman olduğu gibi yine bayrama katıldılar. ⁴³ Bayram sona erdiğinde eve doğru yola koyuldular. Haberleri olmadan küçük İsa Kudüs'te kaldı. ⁴⁴ İsa'nın da dönen kalabalık arasında olduğunu düşünerek bütün gün yolculuk ettiler. Sonra O'nu yakınları ve arkadaşları arasında aramaya başladılar. ⁴⁵ Bulamayınca O'nu araya araya Kudüs'e döndüler.

11 **2:30-32** Yeşaya 42:6-7; 49:6; 52:10

⁴⁶ Üç gün sonra İsa'yı mabette din hocalarının arasında otururken buldular. İsa hocaları dinliyor, onlara sorular soruyordu. ⁴⁷ O'nu duyan herkes zekâsına ve verdiği akıllıca cevaplara hayran kaldı. ⁴⁸ Anne ve babası İsa'yı görünce şaşkına döndüler. Meryem, "Çocuğum, bize bunu neden yaptın? Babanla ben senin için çok endişelendik, her yerde seni arayıp durduk" dedi.

⁴⁹ İsa da onlara, "Beni niçin aradınız? Semavî Babam'ın evinde¹² olmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?" dedi. ⁵⁰ Fakat Meryem'le Yusuf O'nun ne demek istediğini anlamadılar.

⁵¹ İsa onlarla birlikte yola çıkıp Nasıra'ya döndü. Onların sözünü hep dinlerdi. Bu arada annesi Meryem bütün bu olup bitenlerin ne anlama geldiğini düşünüp durdu. ⁵² İsa hikmette ve boyda geliyor, Allah'ın ve insanların takdirini kazanıyordu.

3

Yahya insanları İsa'nın gelişine hazırlıyor

(Matta 3:1-12; Markos 1:1-8; Yuhanna 1:19-28)

¹ Sezar Tiberyus'un imparatorluk döneminin on beşinci yılıydı. Yahudiye'de Pontius Pilatus valilik yapıyordu. İmparatorun izniyle Celile'yi Hirodes, İtureya ve Trahonitis bölgesini Hirodes'in kardeşi Filipus, Abilene'yi Lisaniyas yönetiyordu.

² Hanan ve Kayafa başrahiplerdi.¹³ Bu sırada Allah, kırdan yaşayan Zekeriya oğlu Yahya'ya kelâmını bildirdi. ³ Yahya, Şeria Irmağı çevresindeki bütün bölgeleri dolaştı. Halkı günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya¹⁴ çağırıyordu. ⁴ Nitekim Yeşaya Peygamber'in kitabında şu sözler yazılmıştır:

"Kırdan haykıran ses,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
gececeği yerleri düzleyin' diyor.

⁵ Her vadi doldurulacak,
dağ tepe alçaltılacak.

Eğri yollar düzlenip
engebeli olanlar yamyassı olacak.

⁶ Nihayet herkes Allah'ın kendi halkını

¹² **2:49 Semavî Babam'ın evi** Mabet.

¹³ **3:2 başrahip** Tevrat'ta İsraililerin en önemli dinî önderi. Hanan İ.S. (İsa'dan Sonra) 5-15, damadı Kayafa İ.S. 18-37 yılları arasında başrahiplik yapıyordu. Bir anda yalnız bir başrahip olabilirdi. Söz konusu dönemde asıl başrahip Kayafa idi fakat işten uzaklaştırılan kayınpederi Hanan'a da nezâket gereği olarak hâlâ başrahip unvanı tanınmıştı.

¹⁴ **3:3 Vaftiz** Grekçe baptisma sözcüğünden gelir. Anlamı suya dalmak, gömülmek, batmak veya yıkanmaktır. İsa'dan önce Yahudi rahipler hizmetlerine başlarken yıkanarlardı. İsa Mesih'in gelişinden sonra insanlar eski günahlı hayata son verip İsa Mesih'le yeni bir hayata başladıklarını göstermek için vaftiz olurlar.

nasıl kurtardığını görecek!"¹⁵

⁷ İnsanlar vaftiz olmak için akın akın Yahya'ya geldi. Yahya onlara şöyle dedi: "Ey engerekler soyu! Yürekten tövbe etmeden Allah'ın gazabından kaçabileceğinizi mi sanıyorsunuz?" ⁸ Tövbe edin ve hakikaten değiştiğinizi amellerinizle gösterin. 'Bunu yapmamıza gerek yoktur. Biz İbrahim soyundanız'¹⁶ demeye kalkmayın. Ben size şunu söyleyeyim: Allah şu taşlardan bile İbrahim'e çocuk yaratabilir. ⁹ Siz işe yaramayan ağaçlara benziyorsunuz. Balta ağacın köküne dayanmıştır. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacaktır."

¹⁰ Halk Yahya'ya, "O halde ne yapmalıyız?" diye sordular.

¹¹ Yahya, "İki gömleği olan birini hiç olmayana versin. Yiyeceği olan da hiç olmayanla paylaşsın" diye cevap verdi.

¹² Bu arada vergiciler¹⁷ de Yahya'ya vaftiz olmaya geldiler. "Hoca, peki bizim ne yapmamız gerekir?" diye sordular.

¹³ Yahya, "Size emredilenden daha fazla vergi almayın" dedi.

¹⁴ Askerler ona, "Ya biz ne yapmalıyız?" diye sordular.

Yahya onlara şöyle dedi: "Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın. Ücretinizle yetinin."

¹⁵ Halk Mesih'in gelişini umutla bekliyordu. Yahya'yla ilgili olarak herkesin aklında "Acaba Mesih bu mu?" sorusu vardı.

¹⁶ Yahya şöyle dedi: "Ben sizi suyla vaftiz ediyorum, fakat benden daha üstün Olan geliyor. Ben O'nun çarığının bağıını çözmeye bile lâıyk değilim. O sizi Mukaddes Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹⁷ Yabası elindedir; harman yerinde buğdayı samandan ayıklayacak. Buğdayı ambarına yığacak. Samanı ise hiç sönmeyen ateşte yakacak."¹⁸ ¹⁸ Yahya halka daha birçok öğüt verip Mesih'i müjdeledi.

¹⁹ O bölgenin yöneticisi Hirodes, kardeşinin eski karısı Hirodiya'yla evlenmişti,¹⁹ başka kötülükler de yapıyordu. Bundan ötürü Yahya onu şiddetle kınadı. ²⁰ Hirodes yaptığı kötülöklere bir yenisini daha ekleyerek Yahya'yı zindana attırdı.

15 **3:4-6** Yeşaya 40:3-5

16 **3:8** **Biz İbrahim'in soyundanız** Yahudilere göre Allah, ataları olan İbrahim Peygamber'e bazı vaatlerde bulunduğu için zaten Allah'ın seçilmiş halkıdır. Allah'a yaklaşmak için kendilerinin de tövbe etmesi gerektiğini anlamazlar.

17 **3:12** **vergiciler** İsa zamanında işgalci Roma İmparatorluğu adına Yahudi vatandaşlarından vergi toplayan ve bu yüzden seilmeyen kişiler.

18 **3:17** Yahya, İsa'yı buğdayla samanı yabasıyla ayıran çiftçiye benzetiyor. Burada iyi insanla kötü insanın ayırt edilmesi anlatılıyor. Ambara yığılan buğday kurtulanları, yakılan saman ise cehenneme mahkûm olanları temsil eder.

19 **3:19** Hirodes ilk karısını boşamış, sonra üvey kardeşi Filipus'u karısı Hirodiya'yı boşamaya ikna etmişti. Bunun üzerine Hirodes Hirodiya'yla evlendi. Bu evlilik Tevrat'a göre iki sebeple yasaktı. Hirodiya hem Hirodes'in yeğeni, hem de kardeşinin eski karısıydı.

Yahya, İsa'yı vaftiz ediyor

(Matta 3:13-17; Markos 1:9-11)

²¹ Halk vaftiz olurken İsa da gelip vaftiz oldu; dua etmeye başlayınca gök açıldı. ²² Mukaddes Ruh semadan bir güvercin biçiminde İsa'nın üstüne indi ve semadan şöyle bir ses duyuldu: "Sen benim sevgili semavî Oğlum'sun, senden razıyım."

Yusuf'un soyağacı

(Matta 1:1-17)

²³ İsa faaliyete başladığı zaman takriben otuz yaşındaydı. Yusuf'un oğlu diye biliniyordu.

Yusuf da Eli'nin oğlu, ²⁴ Eli Mattat'ın oğlu, Mattat Levi'nin oğlu, Levi Malki'nin oğlu, Malki Yannay'ın oğlu, Yannay Yusuf'un oğlu, ²⁵ Yusuf Mattitya'nın oğlu, Mattitya Amos'un oğlu, Amos Nahum'un oğlu, Nahum Hesli'nin oğlu, Hesli Nagay'ın oğlu, ²⁶ Nagay Mahat'ın oğlu, Mahat Mattitya'nın oğlu, Mattitya Şimi'nin oğlu, Şimi Yosek'in oğlu, Yosek Yoda'nın oğlu, ²⁷ Yoda Yohanan'ın oğlu, Yohanan Reşa'nın oğlu, Reşa Zerubbabil'in oğlu, Zerubbabil Şealtiel'in oğlu, Şealtiel Neri'nin oğlu, ²⁸ Neri Malki'nin oğlu, Malki Addi'nin oğlu, Addi Kosam'ın oğlu, Kosam Elmadam'ın oğlu, Elmadam Er'in oğlu, ²⁹ Er Yeşu'nun oğlu, Yeşu Eliezer'in oğlu, Eliezer Yorim'in oğlu, Yorim Mattata'nın oğlu, Mattata Levi'nin oğlu, ³⁰ Levi Şimon'un oğlu, Şimon Yahuda'nın oğlu, Yahuda Yusuf'un oğlu, Yusuf Yonam'ın oğlu, Yonam Elyakim'in oğlu, ³¹ Elyakim Mala'nın oğlu, Mala Menna'nın oğlu, Menna Mattata'nın oğlu, Mattata Natan'ın oğlu, Natan Davud'un oğlu, ³² Davud İşay'ın oğlu, İşay Oved'in oğlu, Oved Boaz'ın oğlu, Boaz Salmon'un oğlu, Salmon Nahşon'un oğlu, ³³ Nahşon Amminadav'ın oğlu, Amminadav Ram'ın oğlu, Ram Hesron'un oğlu, Hesron Peres'in oğlu, Peres Yahuda'nın oğlu, ³⁴ Yahuda Yakub'un oğlu, Yakub İshak'ın oğlu, İshak İbrahim'in oğlu, İbrahim Terah'ın oğlu, Terah Nahor'un oğlu, ³⁵ Nahor Seruk'un oğlu, Serug Reyu'nun oğlu, Reyu Pelek'in oğlu, Peleg Ever'in oğlu, Ever Şelah'in oğlu, ³⁶ Şelah Kenan'ın oğlu, Kenan Arpakşad'ın oğlu, Arpakşad Sam'ın oğlu, Sam Nuh'un oğlu, Nuh Lemek'in oğlu, ³⁷ Lemek Metuşelah'ın oğlu, Metuşelah Hanok'un oğlu, Hanok Yered'in oğlu, Yered Mahalalel'in oğlu, Mahalalel Kenan'ın oğlu, ³⁸ Kenan Enoş'un oğlu, Enoş Şit'in oğlu, Şit Adem'in oğludur. Adem'i de Allah yarattı.

4

Şeytan, İsa'yı ayartmaya çalışıyor

(Matta 4:1-11; Markos 1:12-13)

¹ İsa Mukaddes Ruh'la dolu olarak Şeria Irmağı'ndan ayrıldı, kıra gitti. Mukaddes Ruh orada O'na yol gösterdi. ² Şeytan kırdaki İsa'yı kırk gün boyunca ayartmaya çalıştı. Bu süre boyunca İsa hiçbir şey yemedi. Sonunda acıktı.

³ Şeytan İsa'ya, "Eğer Allah'ın semavî Oğlu'ysan emret, şu taşlar ekmek olsun" dedi.

⁴ İsa Şeytan'a şöyle cevap verdi: "Tevrat'ta, 'İnsan yalnız ekmekle yaşamaz' diye yazılmıştır."²⁰

⁵ Bunun üzerine Şeytan İsa'yı yüksek bir yere çıkardı, bir anda dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. ⁶ O'na şöyle dedi: "Sana bütün bu ülkelerin idaresini vereyim. Bütün güç ve ihtişam senin olur. Bunların hepsi bana verilmiştir. Ben de istediğim kişiye verebilirim. ⁷ Eğer bana secde edersen, bunların hepsi senin olur."

⁸ İsa şu cevabı verdi: "Tevrat'ta şöyle yazılmıştır: 'Yalnız Rab Allahın'a secde et, yalnız O'na kulluk et.'"¹

⁹ Şeytan, İsa'yı Kudüs'e götürüp mabedin en yüksek yerine çıkardı ve şöyle dedi: "Eğer Allah'ın semavî Oğlu'ysan, kendini aşağı at. ¹⁰ Çünkü Zebur'da şöyle yazılmıştır:

'Allah meleklerine emredecek,
onlar seni koruyacaklar.'

¹¹ 'Seni elleri üzerinde taşıyacaklar,
ayağın taşa bile çarpmayacak.'"²

¹² Bunun üzerine İsa şöyle cevap verdi: "Tevrat'ta, 'Rab Allahın'ı imtihan etmeyeceksin'³ diye de yazılmıştır."

¹³ Şeytan İsa'yı ayartmak için her yolu denedikten sonra uygun zamanı beklemek üzere yanından ayrıldı.

İsa Celile'de vaaza başlıyor

(Matta 4:12-17; Markos 1:14-15)

¹⁴ İsa Celile'ye Mukaddes Ruh'un kudretiyle döndü. Ünü bütün Celile'ye yayılmıştı. ¹⁵ Havralarda vaazlara başladı; herkes O'ndan övgüyle bahsediyordu.

¹⁶ İsa büyüdüğü yer olan Nasıra'ya döndü. Şabat Günü⁴ her zaman yaptığı gibi havraya gitti. Tevrat'tan okumak için ayağa kalktı. ¹⁷ O'na Yeşaya Peygamber'in kitabı verildi. Kitabı açtı, şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

¹⁸ "Rab'bin Ruhu üzerimdedir.
Rab beni fakirlere kurtuluş müjdesini vermek için seçti;
esirlere serbest bırakılacaklarını,
körlerin göreceklerini bildirmek için,

²⁰ **4:4** Yasanın Tekrarı 8:3

¹ **4:8** Yasanın Tekrarı 6:12

² **4:9-11** Mezmurlar 91:11-12

³ **4:12** Yasanın Tekrarı 6:16

⁴ **4:16** **Şabat Günü** Cumartesi, haftanın yedinci günü ve Yahudiler için ibadet günü. Allah'ın buyruğuyla Yahudilerin dinlenmeleri ve Allah'ı yüceltmeleri için ayrılmış gün.

ezilenlerin kurtuluşa kavuşacağını,
¹⁹ ve Rab'bin lütfunu göstereceği zamanın geleceğini
ilân etmek için gönderdi."⁵

²⁰ İsa kitabı kapatıp görevliye verdi ve oturdu. Havradaki herkes ona bakıyordu.

²¹ İsa onlara, "Bugün dinlediğiniz bu ayetler yerine geldi" dedi.
²² Oradaki herkes İsa hakkında olumlu konuşuyordu. O'nun ağzından çıkan bu güzel sözlere hayran kaldılar. "Yusuf'un oğlu değil mi bu?" diyorlardı.

²³ İsa onlara, "Kuşkusuz bana şu eski deyiimi hatırlatacaksınız: 'Ey hekim, önce kendine şifa ver.' Kefernahum şehrinde yaptıklarını duyduk. Aynısını kendi memleketinde de yap."

²⁴ Sonra şöyle dedi: "Hakikat şu ki, hiçbir peygamber kendi memleketinde kabul görmez. ²⁵ İlyas zamanında üç buçuk yıl hiç yağmur yağmadı; bütün ülkede korkunç bir kıtlık baş gösterdi. O dönemde İsrail'de birçok dul kadın vardı. ²⁶ Size doğrusunu söyleyeyim, İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmedi; fakat Sayda bölgesindeki Sarafat şehrinde dul bir kadına gönderildi. ²⁷ Elişa Peygamber zamanında İsrail'de deri hastalığına yakalanmış bir sürü insan vardı; fakat hiçbiri şifa bulmadı, sadece Suriyeli Naman şifa buldu."

²⁸ Havradakiler bu sözleri duyunca çok kızdılar. ²⁹ Yerlerinden fırlayıp İsa'yı şehrin dışına sürdüler. O'nu uçurumdan aşağı atmak için şehrin kurulduğu tepenin yamacına götürdüler. ³⁰ Fakat İsa kalabalığı yardı, oradan uzaklaştı.

İsa bir adamı cinden kurtarıyor

(Markos 1:21-28)

³¹ Sonra İsa Celile'nin Kefernahum şehrine gitti. Şabat Günü havra cemaatine vaaz ediyordu. ³² Halk İsa'nın vaazına şaşırıp kaldı, çünkü yetkiyle konuşuyordu. ³³ Havrada cinli, içinde şeytanî ruh olan bir adam vardı. Adam yüksek sesle şöyle bağırdı: ³⁴ "Ey Nasıralı İsa! Bizden ne istiyorsun? Buraya bizi yok etmeye mi geldin? Ben senin kim olduğunu biliyorum. Sen Allah'ın mukaddes Elçisi'sin!"

³⁵ İsa cini azarladı, "Sus! Hemen adamın içinden çık!" dedi. Cin adamı herkesin önünde yere serdi, ona hiç zarar vermeden içinden çıktı.

³⁶ İnsanlar şaşkınlık içindeydi. Herkes birbirine, "Bu nasıl bir vaazdır? Güç ve yetkiyle cinlere emir veriyor, onlar da itaat ediyor!" dediler. ³⁷ O bölgede İsa'yla ilgili haberler her tarafa yayıldı.

İsa birçok insana şifa veriyor

(Matta 8:14-17; Markos 1:29-34)

³⁸ İsa havradan ayrılıp Simun Petrus'un evine gitti. Simun'un kayınvalidesi hastaydı. Yüksek ateşi vardı. Oradakiler İsa'nın kadına yardım etmesi için yalvardılar. ³⁹ İsa kadının başucunda durdu. Hastalığın

5 **4:18-19** **Yeşaya 61:1-2**

yok olmasını emretti. Hastalık birden yok oldu. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etmeye başladı.

⁴⁰ Güneş batarken insanlar farklı farklı hastalıkları olan yakınlarını İsa'ya getirdiler. İsa her birine dokunup şifa verdi. ⁴¹ Birçok insanın içinden cinler, "Sen Allah'ın semavî Oğlu'sun!" diye haykırarak çıktılar. Fakat İsa cinleri azarladı, konuşmalarına izin vermedi, çünkü cinler İsa'nın Mesih olduğunu biliyorlardı.

⁴² Ertesi gün İsa تنها bir yere gitti. Kalabalıklar O'nu arıyordu. O'nu bulduklarında yanlarında alıkoymaya çalıştılar.

⁴³ İsa onlara, "Allah'ın Hükümrânlığı'yla ilgili haberi diğer şehirlere duyurmam gerek; çünkü ben bu amaç için gönderildim" dedi.

⁴⁴ Böylece İsa Yahudiye'deki havralarda vaaz etmeye devam etti.

5

İsa'nın ilk şakirtleri

(Matta 4:18-22; Markos 1:29-34)

¹ Bir gün İsa Celile Gölü'nün kıyısında duruyordu. Etrafına bir kalabalık toplandı; İsa onlara Allah'ın kelâmını anlatıyordu. ² O sırada gölün kıyısında iki tekne gördü. Balıkçılar teknelerinden inmiş ağlarını yıkıyorlardı. ³ İsa, Simun'un teknesine bindi, ona kıyıda biraz açılmasını söyledi. Daha sonra oturdu ve teknedeki insanlara vaaz etmeye başladı. ⁴ Konuşmasını bitirince Simun'a, "Derine açıl. Balık tutmak için ağlarınızı suya atın" dedi.

⁵ Simun, "Üstat, bütün gece çabaladık, hiçbir şey yakalayamadık. Fakat senin dediğini yapıp ağları suya atacağım" diye karşılık verdi.

⁶ Balıkçılar bunu yapınca öylesine çok balık yakaladılar ki, neredeyse ağları yırtılacaktı. ⁷ Diğer teknedeki ortaklarını elleriyle işaret ederek çağırdılar. Onlar da geldi; her iki tekne de o kadar çok balıkla doldu ki, neredeyse batıyordu.

⁸⁻⁹ Yakaladıkları balığın çokluğunu gören Simun Petrus ve yanındakiler hayretler içinde kaldılar. Bunun üzerine Simun Petrus İsa'nın dizlerine kapandı ve O'na, "Benden uzak dur, Efendim! Ben günahkâr bir adamım!" dedi. ¹⁰ Simun'la birlikte çalışan Zebedi oğulları Yakub'la Yuhanna da çok şaşırılmışlardı. İsa Simun'a, "Korkma. Artık balık yerine insan tutacaksın" dedi.

¹¹ Balıkçılar teknelerini kıyıya çektiler; her şeyi bırakıp İsa'nın peşinden gittiler.

İsa cüzamlı adama şifa veriyor

(Matta 8:1-4; Markos 1:40-45)

¹² İsa şehirlerden birindeyken her yanını cüzam⁶ kaplamış bir adamla karşılaştı. Adam İsa'yı görünce eğilip ayaklarına kapandı, "Efendim, istersen bana şifa verebilirsin" diye yalvardı.

6 5:12 cüzam Grekçe lepra. Çok kötü bir deri hastalığı. Lepra adı, sadece cüzam değil, her türlü deri hastalığı için kullanılırdı.

¹³ İsa elini uzatıp adama dokundu. "İsterim, şifa bul!" dedi. Birdenbire adamda cüzamdan eser kalmadı. ¹⁴ İsa ona, "Bu olanları kimseye anlatma. Git, rahibe görün. Şifa bulduğunu herkese göstermek için Musa'nın emrettiği kurbanı sun" dedi.

¹⁵ Ne var ki, İsa'yla ilgili haberler daha da çok yayıldı. Yığınla insan O'nu dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak için akın akın O'na geldi.

¹⁶ İsa ise sık sık ıssız yerlere çekilip dua ediyordu.

İsa felçli adama şifa veriyor

(Matta 9:1-8; Markos 1:40-45)

¹⁷ Bir gün İsa vaaz ediyordu. Celile ile Yahudiye'nin her köyünden ve Kudüs'ten gelen Ferisiler⁷ ve şeriat hocaları da oturmuş O'nu dinliyorlardı. İsa, Allah'ın verdiği kudretle hastalara şifa veriyordu. ¹⁸ Bu sırada birkaç kişi felçli bir adamı sedyeyle İsa'nın önüne getirmeye çalışıyordu. ¹⁹ Fakat ortalık o kadar kalabalıktı ki, içeri girip İsa'ya ulaşamadılar. O yüzden dama çıkıp kiremitleri söktüler. Sonra sakat adamı sedyeyle birlikte açılan delikten sarkıtarak kalabalığın ortasına, İsa'nın önüne indirdiler. ²⁰ Onların ne kadar imanlı olduğunu gören İsa felçli adama, "Dostum, günahların affedildi" dedi.

²¹ Din âlimleri ve Ferisiler aralarında şöyle tartışmaya başladılar: "Kim bu adam? Söyledikleri küfürdür. Allah'tan başka hiç kimse günahları affedemez ki."

²² İsa onların ne tartıştığını sezdi. "Neden öyle şeyler düşünüyorsunuz? ²³ 'Hangisi daha kolay? Günahların affedildi' demek mi, yoksa 'Ayağa kalk, yürü' demek mi? ²⁴ Bilin ki, İnsanoğlu yeryüzünde günahları affetme yetkisine sahiptir" dedi; sonra felçli adama, "Sana diyorum, ayağa kalk! Sedyeni al, evine git!" dedi.

²⁵ Adam birdenbire herkesin önünde ayağa kalktı, sedyesini topladı, Allah'a şükrederek evinin yolunu tuttu. ²⁶ Herkes hayranlık içinde kaldı. Allah'a hamt etmeye başladılar. Huşuyla doldular. Hep bir ağızdan, "Bugün akılları durduran şeyler gördük" dediler.

Levi (Matta) İsa'nın şakirtlerine katılıyor

(Matta 9:9-13; Markos 2:13-17)

²⁷ Bu olaydan sonra İsa dışarı çıktı. Levi adında bir vergici gördü. Vergi toplama kulübesinde oturuyordu. İsa ona, "Beni takip et!" dedi.

²⁸ Levi ayağa kalktı, her şeyini bıraktı, İsa'nın peşinden gitti.

²⁹ Sonra Levi kendi evinde İsa'nın şerefine büyük bir ziyafet verdi. Sofrada birçok vergici ve başka insanlar da vardı. ³⁰ Ferisiler ve din âlimleri İsa'nın şakirtlerine, "Neden vergicilerle ve diğer günahkârlarla yiyip içiyorsunuz?" diye sitem ettiler.

³¹ İsa onlara şöyle cevap verdi: "Hekime muhtaç olanlar, sağlamlar değil, hasta olanlardır. ³² Ben hak yolunda olanları değil, günahkârları tövbeye çağırmaya geldim."

7 5:17 Ferisi Dinî bir cemaate mensup, Yahudi yasa ve geleneklerine sıkı sıkıya bağlı kişi.

Oruç meselesi

(Matta 9:14-17; Markos 2:18-22)

³³ Ferisiler ve din âlimleri İsa'ya, "Yahya'nın şakirtleri sık sık oruç tutup dua ediyorlar, Ferisilerin şakirtleri de öyle. Fakat seninkiler hep yiyip içiyorlar" dediler.

³⁴ İsa onlara şöyle dedi: "Düğüne davet edilenlere, damat aralarındayken oruç tutturabilir misiniz? ³⁵ Gün gelecek, damat aralarından alınacak, işte o zaman üzülp oruç tutacaklar."

³⁶ İsa ayrıca onlara şu misali verdi: "Kimse yeni elbiseden bir parça kesip eski elbiseye yamamaz. Öyle yapılırsa hem yeni elbisede yırtık açılır, hem de yeni elbiseden alınan yama eskisine uymaz. ³⁷ Ayrıca hiç kimse taze şarabı eski tuluma doldurmaz. Öyle yapılırsa taze şarap tulumu patlatır, şarap dökülür ve tulum mahvolur. ³⁸ Bu yüzden taze şarap yeni tuluma doldurulmalıdır. ³⁹ Üstelik yıllanmış şarap içen hiç kimse taze şarap istemez. 'Eskisi daha iyi' der."

6

Şabat Günü'nün efendisi

(Matta 12:1-14; Markos 2:23-3:6)

¹ Bir Şabat Günü İsa ekin tarlalarından geçiyordu. Şakirtleri buğday başaklarını kopardı, avuçlarında ufalayıp yedi. ² Bazı Ferisiler onlara, "Şabat Günü neden çalışıyorsunuz? Bu caiz değildir" dediler.

³ İsa Ferisilere şöyle cevap verdi: "Davud ve adamları acıkınca ne yaptı, okumadınız mı? ⁴ Davud Allah'ın evine girdi, adak ekmeklerini alıp yedi ve adamlarına da verdi. Oysa rahiplerden başkası bu ekmeklerden yiyemez." ⁵ Sonra İsa onlara, "Ben İnsanoğlu olarak Şabat Günü'nün de Efendisi'yim" dedi.

⁶ Başka bir Şabat Günü İsa havraya gitti, cemaate vaaz etmeye başladı. Sağ eli sakat bir adam da oradaydı. ⁷ Din âlimleri ve Ferisiler İsa'yı yakından izliyorlardı. Şabat Günü birine şifa verecek mi diye bekliyorlardı. Böylelikle O'nu suçlayacak bir sebepleri olacaktı. ⁸ İsa onların ne düşündüğünü sezdi. Eli sakat adama, "Kalk ve herkesin önünde dur!" dedi. Adam da kalkıp İsa'nın dediğini yaptı. ⁹ İsa, "Size soruyorum, Şabat Günü iyilik mi yoksa kötülük mü yapmak caizdir? Can kurtarmak mı, öldürmek mi caizdir?" dedi. ¹⁰ İsa etrafındakileri süzerek eli sakat adama, "Elini uzat!" dedi. Adam elini uzattı ve eli anında sapsağlam oldu. ¹¹ Bunu gören Ferisiler ve din âlimleri öfkeden deliye döndüler; aralarında İsa'ya ne yapabileceklerini tartışmaya başladılar.

İsa on iki havarisini seçiyor

(Matta 10:1-4; Markos 3:13-19)

¹² Birkaç gün sonra İsa dua etmek için dağa çıktı. Bütün geceyi Allah'a dua ederek geçirdi. ¹³ Ertesi sabah şakirtlerini çağırdı. On iki kişiyi seçerek onlara havari⁸ adını verdi:

8 6:13 havari İsa'nın öğüt ve inançlarını yayma işini yürüten kişi. On iki havariden başka Pavlus, Barnaba ve başkalarına da havari deniyor.

¹⁴ Simun (İsa onu Petrus, yani Kaya diye çağırırdı), Simun'un kardeşi Andreas, Yakub, Yuhanna, Filipus, Bartalmay, ¹⁵ Matta, Tomas, Alpay'ın oğlu Yakub, Yurtsever lakaplı Simun, ¹⁶ Yakub'un oğlu Yahuda, ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariyot.

İsa vaaz ediyor, hastalara şifa veriyor

(Matta 5:1-12)

¹⁷ İsa ve şakirtleri dağdan indiler. İsa düzlük yerde durdu. Şakirtlerinden meydana gelen büyük bir kalabalık oradaydı. Ayrıca bütün Yahudiye, Kudüs ve Sur'la Sayda'nın kıyı bölgesinden gelen çok sayıda insan vardı. ¹⁸ Hepsi İsa'yı dinlemeye ve hastalıklarından kurtulmaya gelmişti. Cinlerden sıkıntı çekenler şifa buluyordu; ¹⁹ İsa'dan gelen kudret sayesinde şifa buldukları için herkes O'na dokunmaya çalışıyordu.

²⁰ İsa şakirtlerine bakarak şöyle dedi:

"Ne mutlu size ey fakirler,
çünkü Allah'ın Hükümrânlığı sizindir.
²¹ Ne mutlu size, şimdi aç olanlar,
çünkü doyurulacaksınız.
Ne mutlu size şimdi ağlayanlar,
çünkü sevinip mutlu olacaksınız."

²² "Bana bağlılığınızdan ötürü herkes sizden nefret ettiği, sizi dışladığı, size hakaret ettiği, adınızı kötülediği zaman ne mutlu size!
²³ Sevinin, sevinçle coşun, çünkü semada mükâfatınız büyük olacaktır. O insanların ataları da peygamberlere aynı şekilde davrandılar.

²⁴ "Fakat vay halinize, ey zenginler,
çünkü rahat bir hayatla tesellinizi aldınız.
²⁵ Vay halinize şimdi tok olanlar,
çünkü aç kalacaksınız.
Şimdi gülenler, vay halinize!
Çünkü yas tutup ağlayacaksınız."

²⁶ "Herkes sizi övüyorsa, vay halinize! Bunu yapanların ataları da sahte peygamberleri övüp durdular."

Düşmanınızı sevin

(Matta 5:38-48; 7:12)

²⁷ "Beni dinleyen sizlere söylüyorum, düşmanınızı sevin. Sizden nefret edenlere iyilik yapın. ²⁸ Size lânet edenler için iyilik dileyin. Size kötü davrananlar için dua edin. ²⁹ Eğer biri yanağınıza vurursa, öbür yanağınızı da çevirin. Eğer biri abanızı alırsa, gömleğinizi de verin.
³⁰ Sizden bir şey isteyenlere verin. Biri size ait bir şeyi almışsa geri istemeyin. ³¹ Başkalarının size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.

³² "Eğer sadece sizi sevenleri severseniz, bu size itibar kazandırır mı? Hayır, çünkü günahkârlar bile onları sevenleri sever! ³³ Eğer sadece size iyilik yapanlara iyilik yaparsanız bu size itibar kazandırır mı? Hayır, çünkü günahkârlar da aynısını yapar. ³⁴ İnsanlara ödünç verdiğinizde hep karşılık beklerseniz bu size itibar kazandırır mı? Hayır, çünkü günahkârlar da verdiklerini geri almak şartıyla diğer günahkârlara ödünç verirler. ³⁵ Fakat siz düşmanlarınızı sevin, onlara iyilik yapın ve karşılık beklemeden ödünç verin. Böylece mükâfatınız büyük olur, Yüceler Yücesi Allah'ın evlatları olursunuz. Çünkü Allah nankör ve zalim kişilere bile inayet eder. ³⁶ Semavî Babanız merhametli olduğu gibi siz de merhametli olun."

Başkalarına hükmetmeyin

(Matta 7:1-5)

³⁷ "Başkalarına hükmetmeyin; Allah da size hükmetmez. Başkalarını suçlamayın. Allah da sizi suçlamaz. Affedin, Allah da sizi affeder. ³⁸ Verin, Allah da size verecektir. İyice bastırılmış, silkelenmiş ve taşmış, dolu bir ölçekle kucağınıza boşaltacaktır. Başkalarına hangi ölçekle verirsiniz, Allah da size aynı ölçekle verecektir."

³⁹ İsa onlara şu misali de verdi: "Kör köre kılavuzluk edebilir mi? İkisi de hendeğe düşmez mi? ⁴⁰ Şakirt hocasından üstün değildir, fakat kemale eren her şakirt hocasına denk olur.

⁴¹ "Neden başkasının gözündeki kıymığı görürsün de kendi gözündeki merteği fark etmezsin? ⁴² Kendi gözündeki merteği görmezsin ama mümin kardeşine, 'Dur, gözündeki kıymığı çıkarayım' dersin. Seni ikiyüzlü! Sen önce kendi gözündeki merteği çıkar ki, mümin kardeşinin gözündeki kıymığı açıkça görüp çıkarabilesin."

İyi ağaç iyi meyve verir

(Matta 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ "İyi ağaç kötü meyve vermez, kötü ağaç da iyi meyve vermez. ⁴⁴ Her ağaç verdiği meyveden tanınır. Çalıdan incir, böğürtlenden üzüm toplanmaz! ⁴⁵ İyi insan, kalbinde iyilik biriktirir, bu yüzden iyi söz söyler. Kötü insan ise kalbinde kötülük biriktirir, bu yüzden kötü söz söyler. İnsanın kalbinde ne varsa, ağzından da o çıkar.

⁴⁶ "Niçin bana, 'Efendimiz, Efendimiz' diyorsunuz da dediklerimi yapmıyorsunuz? ⁴⁷ Bana gelen, söylediklerimi dinleyen ve hayatına tatbik edenin nasıl bir insan olduğunu size anlatayım. ⁴⁸ O kişi ev inşa eden adama benzer. Derine kazıp evinin temelini kaya üzerine atar. Sel basıp sular eve saldırır, fakat ev iyi inşa edildiğinden yerinde durur. ⁴⁹ Benim söylediklerimi duyup da tatbik etmeyen insanlar ise evini temel atmadan inşa eden adama benzer. Sel bastığında, ev hemen çöker; çöküşü de korkunç olur."

Yüzbaşının imanı

(Matta 8:5-13)

¹ İsa halka bütün bunları söyledikten sonra Kefernahum şehrine gitti. ² Orada bir yüzbaşı vardı. Onun çok değer verdiği kölesi hastaydı, ölmek üzereydi. ³ İsa'yla ilgili haberleri duyunca O'na bazı Yahudi ileri gelenlerini gönderdi. Kölesinin hayatını kurtarması için O'ndan ricada bulunmalarını istedi. ⁴ Yahudi ileri gelenleri İsa'ya gidip yüzbaşıya yardım etmesi için yalvardılar. "Bu adam senin yardımına lâyıktır. ⁵ Halkımızı seviyor, bizim için havrayı da o yaptırdı" dediler.

⁶ Bunun üzerine İsa onlarla gitti. Eve iyice yaklaştıklarında yüzbaşı arkadaşlarıyla O'na şu haberi yolladı: "Efendimiz, lütfen zahmet etme. Ayağıma kadar gelmene lâyük değilim. ⁷ Bu yüzden ben de sana gelmeye kalkışmadım; sen yeter ki emir ver, uşağım şifa bulur. ⁸ Emretmek nedir bilirim, çünkü ben de hem emir alır hem de emir veririm. Bir askere, 'Git' derim, gider. Başka bir askere, 'Gel' derim, gelir. Uşağıma, 'Şunu yap' derim, yapar."

⁹ İsa bu sözleri duyunca yüzbaşıya hayran oldu. Peşindeki kalabalığa dönerek şöyle dedi: "Size şunu söyleyeyim, İsrail'de bile böyle büyük iman görmedim." ¹⁰ Bu arada yüzbaşının İsa'ya gönderdiği adamlar eve dönünce uşağı iyileşmiş buldular.

İsa dul kadının oğlunu hayata döndürüyor

¹¹ Ertesi gün İsa ve şakirtleri Nain adlı şehre gittiler. Büyük bir kalabalık onlara eşlik ediyordu. ¹² İsa şehrin kapısına yaklaştığında bir cenaze alayı gördü. Ölen, dul bir kadının tek oğluydu. Şehirden birçok kişi de kadınla birlikteydi. ¹³ İsa kadını görünce yüreği sızladı; "Ağlama" dedi. ¹⁴ Açık cenaze sedyesine yaklaşıp dokundu. Sedeyi taşıyanlar birden durdular. İsa ölü adama şöyle seslendi: "Delikanlı, sana söylüyorum, kalk!"

¹⁵ Ölü genç doğrulup konuşmaya başladı. İsa onu annesine verdi.

¹⁶ Herkesi bir korku sarmıştı. Allah'a hamdettiler, "Aramızdan büyük bir peygamber çıktı. Allah halkına yardıma geldi" dediler.

¹⁷ İsa'yla ilgili bu haber bütün Yahudiye'ye ve çevresine yayıldı.

İsa ve Vaftizci Yahya

(Matta 11:2-19)

¹⁸ Yahya'nın şakirtleri ona bütün bu olanları anlattılar. Yahya şakirtlerinden ikisini çağırdı. ¹⁹ Onlara şöyle dedi: "İsa'ya gidin, 'Mesih'in geleceğini biliyoruz. Sen O musun, yoksa başkasını mı bekleyelim?' diye sorun."

²⁰ Adamlar İsa'ya gittiler; O'na, "Vaftizci Yahya sana şunu sormamızı istedi" dediler; "'Mesih'in geleceğini biliyoruz. Sen O musun, yoksa başkasını mı bekleyelim?'"

²¹ O sırada İsa birçok insanı hastalıklarından, tutuldukları illetlerden ve cinlerden kurtarıp şifa verdi, birçok körün gözlerini açtı. ²² Bu soru üzerine Yahya'nın şakirtlerine şöyle cevap verdi: "Yahya'ya gidin, gördüklerinizi, duyduklarınızı anlatın. Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar şifa buluyor, sağırlar işitiyor, ölümler diriliyor ve kurtuluş müjdesi fakirlere duyuruluyor. ²³ Benim kim olduğumdan şüphe etmeyene ne mutlu!"

²⁴ Yahya'nın habercileri gidince İsa halka Yahya'dan söz etmeye başladı. "Kırlarda ne görmeye gittiniz? Rüzgârda sallanan kamış gibi iradesiz bir adam mı? ²⁵ Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Şık elbiseler içinde birini mi? Tabii ki hayır! Muhteşem kıyafetler giyenler, keyif sürenler kral saraylarında yaşarlar. ²⁶ Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet, size şunu söyleyeyim, peygamberden de üstün birini gördünüz!"

²⁷ **Tevrat'ta onun hakkında şöyle yazılmıştır:**
'Bak habercimi senden önce gönderiyorum.
İnsanları senin gelişine o hazırlayacak.'⁹

²⁸ "Size şunu söyleyeyim, Yahya, gelmiş geçmiş bütün insanlardan daha üstündür. Fakat Allah'ın Hükümrânlığı'ndaki en önemsiz kişi bile Yahya'dan üstündür."

²⁹ Yahya tarafından vaftiz edilen halk, hattâ vergiciler bile, bunu duyunca Allah'ın yolunun hak yolu olduğunu kabul ettiler. ³⁰ Fakat Ferisiler ve şeriat âlimleri Yahya'nın eliyle vaftiz edilmeye yanaşmadılar, böylece Allah'ın kendileri için murat ettiğini de reddetmiş oldular.

³¹ İsa sözlerine şöyle devam etti: "Bu çağın insanlarını ne ile karşılaştırırım? Neye benziyorlar? ³² Pazar yerinde oturup birbirlerine,

'Size kaval çaldık, oynamadınız;
ağıt yaktık, yas tutmadınız'
diyen çocuklara benziyorlar.

³³ "Vaftizci Yahya geldiği zaman oruç tuttu, şarap içmedi. Ona 'cinli' dediniz. ³⁴ İnsanoğlu geldiğinde yiyip içti. Bu kez de, 'Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergiciler ve günahkârlarla dost oldu!' diyorsunuz. ³⁵ Allah hikmet sahibidir, her ikimizin de amellerini O tasdik eder."

Ferisi Simun'a ders

³⁶ Ferisilerden biri İsa'yı yemeğe davet etti. İsa Ferisi'nin evine gidip sofraya oturdu.

³⁷ O şehirde günahkâr olarak bilinen bir kadın vardı. İsa'nın Ferisi'nin evinde yemek yediğini duydu. Kaymaktaşından yapılmış kap içinde hoş kokulu pahalı bir yağ getirdi. ³⁸ Ağlayarak İsa'nın ayaklarının dibinde durdu. O'nun ayaklarını gözyaşlarıyla ıslatmaya başladı. Sonra saçlarıyla kuruladı ve defalarca öperek yağla ovdu.

9 **7:27** Malaki 3:1

³⁹ İsa'yı evine çağırın Ferisi bunu görünce içinden şöyle dedi: "Bu adam peygamber olsaydı, kendisine dokunan bu kadının kim ve ne tür bir kadın olduğunu bilirdi. Günahkâr biri olduğunu anlardı."

⁴⁰ Bunun üzerine İsa Ferisi'ye döndü, "Simun, sana bir söyleyeceğim var" dedi.

Simun, "Buyur Hocam" dedi.

⁴¹ İsa anlatmaya başladı: "Aynı tefeciye borcu olan iki adam varmış. Bir tanesinin beş yüz, diğerinin ise elli dinar¹⁰ borcu varmış.

⁴² İkisinin de parası yokmuş, bu yüzden borçlarını ödeyemiyorlarmış. Buna rağmen tefeci onların borçlarını silmiş. Şimdi bu iki adamdan hangisi tefeciye daha çok sever?"

⁴³ Simun, "Bence ona daha çok borcu olan" diye cevap verdi.

İsa, "Haklısın" dedi. ⁴⁴ Sonra kadına bakarak Simun'a şunları söyledi: "Bu kadını görüyor musun? Ben senin evine geldiğimde ayaklarımı yıkamak için su vermedin. Fakat o ayaklarımı gözyaşlarıyla ıslatıp saçlarıyla kuruladı. ⁴⁵ Sen beni öpüp selâmlamadın, fakat o geldiğimden beri ayaklarımı öpüp duruyor. ⁴⁶ Sen başıma zeytinyağı sürmedin¹¹, fakat o ayaklarımı güzel kokulu yağla ovdu. ⁴⁷ Sana şunu söyleyeyim, onun bir sürü günahı affedildi. İşte bu kadar çok sevmesinin sebebi budur. Günahı az olup affedilenlerse az sever."

⁴⁸ İsa kadına, "Günahların affedildi" dedi.

⁴⁹ Sofradakiler kendi aralarında, "Bu adam kim ki, günahları bile affediyor?" diye konuşmaya başladılar.

⁵⁰ İsa kadına, "İmanın sayesinde günahlarından kurtuldun. Selâmetle git" dedi.

8

İsa'ya yardım eden kadınlar

¹ Bundan kısa bir süre sonra İsa on iki havarisiyle birlikte köyleri, şehirleri dolaşmaya başladı. Halka vazetti, Allah'ın Hükümrânlığı'nı müjdeledi. On iki havarisi de O'nunla birlikteydi. ² Ayrıca yanında cinlerden ve hastalıklardan kurtardığı kadınlar vardı. Bunlardan biri Mecdelli Meryem'di. İçinden yedi cin çıkmıştı. ³ Hirodes'in kâhyası olan Kuza'nın karısı Yohanna, Suzanna ve daha birçok kadın da İsa ve havarilerine refakat ediyor kendi imkânlarıyla onlara yardım ediyorlardı.

Tohum misali

(Matta 13:1-23; Markos 4:1-20)

⁴ İsa değişik şehirlerden yanına gelen kalabalıklara şu misali anlattı: ⁵ "Çiftçinin biri tohum ekmeye çıkmış. Tohumu savururken bazıları yol kenarına düşmüş. Ayak altında ezilmiş ve kuşlara yem olmuş.

¹⁰ **7:41 dinar** Roma döneminde kullanılan gümüş para. Vasıfsız işçinin günlük ücreti bir dinardı.

¹¹ **7:46 Başa zeytinyağı sürmek** Misafire uygulanan bir Yahudi geleneği. Başa zeytinyağı sürülünce misafir onurlandırılmış olur. Fakat bu yağ, kokulu yağdan çok daha ucuzdur.

⁶ Bazı tohumlar ise taşlık yere düşmüş. Bu tohumlar filiz vermişse de susuzluktan kuruyup gitmiş. ⁷ Bazı tohumlar dikenler arasına düşmüş. Dikenler filizlerle birlikte büyümüş, filizleri boğmuş. ⁸ Geri kalan tohumlar ise iyi toprağa düşmüş. Bu tohumlar büyüyüp yüz kat ürün vermiş." İsa misali şu sözlerle bitirdi: "Kulağı olan işitsin!"

⁹ Şakirtleri bu misalin ne anlama geldiğini sordular.

¹⁰ İsa şöyle cevap verdi: "Allah'ın Hükümranlığı ile ilgili sırlar size açıklandı. Fakat diğer insanlara bu sırları misallerle anlatıyorum. Böylece,

**'Bakacaklar, fakat hakikati görmeyecekler,
Duyacaklar, fakat anlamayacaklar.'**¹²

¹¹ "Misal şu anlama geliyor: Tohum Allah'ın kelâmıdır. ¹² Yol kenarına düşenler, kelâmı duymakla kalan insanlardır; İblis gelir, inanıp kurtulmasınlar diye kelâmı kalplerinden söküp atar. ¹³ Taşlık yere düşenler, kelâmı sevinçle kabul edenlerdir. Bir süre inanırlar, fakat kök salamazlar. Sıkıntılar geldiğinde imandan dönerler. ¹⁴ Dikenler arasına düşenlere gelince, bunlar da kelâmı sadece dinlemekle kalan insanlardır, hayatın endişeleri, serveti ve zevkleri arasında boğulup giderler. Bundan dolayı böyleleri iyi ameller çıkaramaz. ¹⁵ İyi toprağa düşenler, kelâmı işiten ve buna sıkıca sarılan iyi ve temiz kalpli insanlardır. Bunlar sabırla dayanır, bol bol iyi ameller işler."

İşığınızı gizlemeyin

(Markos 4:21-25)

¹⁶ "Kimse kandil yakıp kapla örtmez, ya da yatağın altına koymaz. Bilakis, kandilliğe koyar; eve girenler de ışığı görür. ¹⁷ Saklı olan her şey bilinecek, her sır açığa çıkacaktır. ¹⁸ O yüzden Allah'ın kelâmını nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kelâmı anlayana daha çok verilecek; anlamayan ise sahip olduğunu da kaybedecek."

İsa'nın asıl ailesi

(Matta 12:46-50; Markos 3:31-35)

¹⁹ İsa'nın annesi ve kardeşleri O'nu ziyarete geldiler, fakat kalabalıktan O'nun yanına yaklaşamadılar. ²⁰ İsa'ya, "Annenle kardeşlerin dışarıdalar. Seni görmek istiyorlar" diye haber verildi.

²¹ İsa, "Benim annem ve kardeşlerim, Allah'ın kelâmını duyup ona itaat edenlerdir" dedi.

İsa fırtınayı dindiriyor

(Matta 8:23-27; Markos 4:35-41)

²² Bir gün İsa ve şakirtleri tekneye bindiler. İsa onlara, "Gölün karşı kıyısına geçelim" dedi. Hep beraber göle açıldılar. ²³ Bu esnada İsa uykuya daldı. Birdenbire gölde büyük bir fırtına koptu ve tekne su almaya başladı. Tehlikeli bir durumdaydılar. ²⁴ Şakirtleri gidip İsa'yı uyandırdılar. O'na "Üstat, Üstat, boğuluyoruz!" dediler.

12 8:10 Yeşaya 6:9-10

İsa kalktı, rüzgârı ve azgın dalgaları azarladı. Fırtına dindi, ortalık sülman oldu. ²⁵ İsa şakirtlerine dönerek, "Hani nerede imanınız?" dedi. Şakirtler korktular, şaşkınlık içinde kaldılar. Birbirlerine, "Bu adam kim? Rüzgâr ve su bile emirlerine itaat ediyor" dediler.

İsa cinli adama şifa veriyor

(Matta 8:28-34; Markos 5:1-20)

²⁶ İsa ve şakirtleri Celile'nin karşı kıyısında olan Gerasa yöresine vardılar. ²⁷ İsa kıyıya çıkınca Gerasa şehrinden bir adam O'nu karşıladı. Bu adam cinliydi. Uzun zamandır çıplak dolaşıyordu. Evi yoktu, mezarlık mağaralarda yaşıyordu. ²⁸ İsa'yı görünce bağırıp önünde yere kapandı, yüksek sesle şöyle dedi: "Benden ne istiyorsun İsa, yüceler yücesi Allah'ın semavî Oğlu? Yalvarırım beni cezalandırma!" ²⁹ Adam böyle bağırdı, çünkü İsa cine 'adamdan çık' demişti. Cin sık sık adama saldırıyordu. Adam zincir ve kösteklerle bağlanmıştı; başında hep bir nöbetçi vardı. Fakat bağlarını parçalardı, cin tarafından ıssız yerlere sürüklenirdi.

³⁰ İsa ona, "Adın ne?" diye sordu.

O da, "Tümen" dedi, çünkü bir sürü cin onun içine girmişti. ³¹ Cinler kendilerini dipsiz derinliklere¹³ göndermesin diye İsa'ya yalvarıp durdular. ³² O sırada dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. Cinler domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardılar. O da izin verdi. ³³ Cinler adamdan çıkıp domuzların içine girdi. Domuz sürüsü dik yamaçtan aşağı koştu, göle atlayıp boğuldu.

³⁴ Domuzları otlatanlar olup bitenleri gördüler; koşup şehirlerde ve köylerde haberi duyurdular. ³⁵ Bunun üzerine halk olup biteni görmeye çıktı. İsa'nın yanına geldiler, cinlerden kurtulan adamı gördüler. Adam İsa'nın ayaklarının dibinde oturuyordu. Giyinmiş, akli başına gelmişti. Halk korkuya kapıldı. ³⁶ Olanları görenler başkalarına İsa'nın cinli adama nasıl şifa verdiğini anlattılar. ³⁷ Gerasa bölgesinde yaşayanlar bundan çok korktu. Onun için İsa'nın oradan ayrılmasını istediler. İsa da Celile'ye dönmek üzere tekneye bindi. ³⁸⁻³⁹ Bu arada cinlerden kurtardığı adam yanında kalabilmek için İsa'ya yalvardı. Fakat İsa, "Evine dön, Allah'ın senin için neler yaptığını anlat" diyerek adamı gönderdi. Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını Gerasa şehrinin her yanında duyurdu.

Dirilen kız, şifa bulan kadın

(Matta 9:18-26; Markos 5:21-43)

⁴⁰ İsa Celile'ye döndüğünde kalabalıklar O'nu karşıladı, çünkü herkes O'nu bekliyordu. ⁴¹ O sırada Yair adında bir havra önderi çıkageldi. İsa'nın ayaklarına kapandı ve birlikte evine gitmesi için yalvardı. ⁴² Çünkü on iki yaşlarında olan biricik kızı ölmek üzereydi.

İsa, Yair'in evine giderken kalabalıklar O'nu her yandan sıkıştırıyordu. ⁴³ Orada on iki yıldır kanaması olan bir kadın da vardı.

13 **8:31 dipsiz derinlikler** Şeytanî ruhların gideceği dipsiz çukur, cinlerin cezalandırılacağı yer.

Bütün parasını hekimlere harcamasına rağmen hiçbir hekim ona şifa verememişti. ⁴⁴ İsa'nın arkasından gelip elbisesinin eteğine dokundu. Kanaması birden duruverdi. ⁴⁵ İsa, "Bana kim dokundu?" diye sordu.

Herkes dokunduğunu inkâr etti. Petrus, "Üstat, kalabalık etrafını sarıp sıkıştırıyor" dedi.

⁴⁶ Fakat İsa, "Biri bana dokundu. İçimden bir gücün çıktığını hissettim" dedi. ⁴⁷ Olanları saklayamayacağını anlayan kadın titreyerek öne çıktı. İsa'nın ayaklarına kapandı. Herkesin önünde neden İsa'ya dokunduğunu ve dokunur dokunmaz nasıl şifa bulunduğunu anlattı. ⁴⁸ İsa kadına, "Kızım, imanın seni kurtardı. Selâmetle git" dedi.

⁴⁹ İsa daha konuşurken havra önderinin evinden biri geldi, öndere, "Kızın öldü!" dedi. "Artık hocayı rahatsız etme."

⁵⁰ Bunu duyan İsa, Yair'e, "Korkma! Sadece iman et, kızın kurtulacak" dedi.

⁵¹ İsa, Yair'in evine geldi. Sadece Petrus, Yuhanna, Yakub ve kızın annesiyle babasını içeri aldı. ⁵² Herkes ağlayıp dövünüyordu. İsa onlara, "Ağlamayın. Kız ölmedi. Sadece uyuyor" dedi.

⁵³ Oradakiler İsa'ya alaylı şekilde güldü. Kızın öldüğünü biliyorlardı.

⁵⁴ Fakat İsa kızın elini tutup, "Çocuğum, ayağa kalk!" diye seslendi. ⁵⁵ Kız yeniden canlandı, hemen ayağa kalktı. İsa, "Ona yiyecek bir şeyler verin" diye emretti. ⁵⁶ Kızın anne babası hayretler içinde kalmıştı. İsa olanları kimseye söylememelerini tembihledi.

9

İsa on iki havarisini hizmete yolluyor

(Matta 10:5-15; Markos 6:7-13)

¹ İsa on iki havarisini çağırdı, onlara hastaları iyileştirme, insanlardan cinleri çıkarma gücü ve yetkisini verdi. ² Sonra onları Allah'ın Hükümrânlığı'nı duyurmaya ve hastalara şifa vermeye gönderdi. ³ İsa onlara, "Yolculukta yanınıza değnek, erzak torbası, yiyecek ya da para almayın. Yedek gömlek bile götürmeyin. ⁴ Bir yere gittiğinizde, oradan ayrılanaya kadar aynı evde kalın. ⁵ Eğer gittiğiniz yerde halk sizi iyi karşılamazsa, oradan ayrılırken onlara ikaz olsun diye ayağınızdaki tozu silkin¹⁴" dedi. ⁶ Havariler yola çıktılar. Köy köy dolaşip her yerde kurtuluş müjdesini vazettiler, hastalara şifa verdiler.

⁷ Celile bölgesini yöneten Hirodes bütün bu olanları duyunca şaşkına döndü. Çünkü bazı insanlar Yahya'nın ölümden dirildiğini söylüyordu. ⁸ Bazıları da İlyas'ın görüldüğünü, başkaları da eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyordu. ⁹ Hirodes ise, "Yahya'nın başını ben kestirdim; peki, hakkında böyle haberler duyduğum bu adam kim?" diyor ve İsa'yı görmenin yollarını arıyordu.

14 **9:5 ayağınızdaki tozu silkin** Havariler, kurtuluş müjdesine ilgisiz davrananlarla vakit kaybetmemeliydiler. Ayaklarına bulaşan tozu silmeleri, artık o yerin halkının akıbetinden sorumlu olmadıklarını ifade ediyordu.

İsa beş bin kişiyi doyuruyor

(Matta 14:13-21; Markos 6:30-44; Yuhanna 6:1-44)

¹⁰ Havariler dönünce İsa'ya seyahatlerinde bütün yaptıklarını anlattılar. Sonra İsa onları Beytsayda denilen bir şehre götürdü. Burada onlarla yalnız kalmak istiyordu. ¹¹ Fakat halk bunu öğrenip O'nun peşine düştü. İsa halkı hoş karşıladı ve Allah'ın Hükümranlığı'ndan söz edip şifaya muhtaç olanları iyileştirdi.

¹² Akşama doğru on iki havari İsa'ya gelip şöyle dediler: "İnsanlara söyle de dağılsınlar. Burası تنها bir yer. Gidip çevre köylerde ve çiftliklerde kendilerine yiyecek ve yatacak yer bulsunlar."

¹³ Fakat İsa şakirtlerine, "Onlara siz yiyecek verin" dedi.

Şakirtler, "Bizde sadece beş ekmeğe ve iki balık var. Yoksa bizim gidip bu kadar insana yiyecek almamızı mı istiyorsun?" dediler. ¹⁴ Orada yaklaşık beş bin erkek vardı.

İsa şakirtlerine, "Kalabalığı ellişer kişilik kümeler halinde oturtun" dedi.

¹⁵ Şakirtler de denileni yaptılar ve herkesi yere oturttular. ¹⁶ İsa beş ekmeği ve iki balığı alıp gökyüzüne baktı, Allah'a şükretti. Sonra bunları böldü ve halka dağıtmaları için şakirtlerine verdi. ¹⁷ Herkes doyana kadar yedi, bir sürü de yiyecek arttı. Artakalan yiyecekler on iki sepet doldurdu.

Petrus, İsa'nın Mesih olduğunu fark ediyor

(Matta 16:13-28; Markos 8:27-9:1)

¹⁸ Bir gün İsa tek başına dua ederken şakirtleri O'na yaklaştı. İsa onlara, "Halk benim kim olduğumu söylüyor?" diye sordu.

¹⁹ Şöyle cevap verdiler: "Vaftizci Yahya diyorlar. Bazılarıysa İlyas diyor. Kimi de senin dirilmiş olan eski bir peygamber olduğunu söylüyor."

²⁰ Bunun üzerine İsa onlara, "Peki sizce ben kimim?" diye sordu.

Petrus ona, "Sen Allah'ın Mesih'i'sin" dedi.

²¹ İsa bunu kimseye söylememeleri için onları tembihledi.

İsa ölüp dirileceğini bildiriyor

²² Sonra İsa şöyle dedi: "İnsanoğlu'nun çok acı çekmesi gerekiyor. İleri gelenler, başrahipler ve din âlimleri O'nu reddedecekler. Öldürülecek, fakat üç gün sonra dirilecek."

²³ İsa sonra herkese dedi ki, "Peşimden gelmek isteyen kendinden vazgeçsin. Günbegün çarmihini¹⁵ omuzlayıp beni takip etsin. ²⁴ Canını kurtarmak isteyen onu kaybedecek, fakat canını benim uğruma feda

15 **9:23 çarmih** Eskiden Romalıların en kötü suçlulara uyguladığı idam usulüydü. Suçluların kol ve ayak bilekleri haç şeklinde ağaca mihlanırdı. Bu cezaya mahkûm edilenler öylece ölmeye bırakılırdı. Bunun gibi, İsa Mesih'e inanan kişi de eski hayatını "ölüme mahkûm" saymalı, ne pahasına olursa olsun Mesih'e güvenerek yeni bir hayat sürmeli. "Çarmihini omuzlama"nın anlamı budur.

eden onu kurtaracaktır. ²⁵ İnsan bütün dünyaya sahip olsa, fakat canını kaybetse, helâk olsa, ne kazanır? ²⁶ Benden ve vazettiklerimden utanmayın. Utanırsanız, İnsanoğlu olarak kendi ihtişamımla ve Allah'ın mukaddes meleklerinin ihtişamıyla geldiğimde ben de sizlerden utanacağım. ²⁷ Hakikat şu ki, buradakilerden bazıları, ölmeden önce Allah'ın Hükümranlığı'nı görecekler."

İsa'nın görünümü değişiyor

(Matta 17:1-8; Markos 9:2-8)

²⁸ İsa bunları söyledikten yaklaşık sekiz gün sonra Petrus, Yuhanna ve Yakub'u yanına aldı, dua etmek için dağa çıktı. ²⁹ İsa dua ederken yüzünün görünümü değişti. Elbisesi göz kamaştırıcı bir beyazlığa büründü. ³⁰ Birden yanında iki adam belirdi, İsa'yla konuşmaya başladılar. Bunlar Musa ve İlyas'tı. ³¹ Görünüşleri muhteşemdi. İsa'nın yakında Kudüs'te ölüp dirileceğini ve semaya yükseleceğini konuşuyorlardı. ³² Petrus ve diğerleri uykuya dalmıştı. Fakat uyandıklarında İsa'nın ihtişamını ve yanında duran iki adamı gördüler. ³³ Musa ve İlyas İsa'nın yanından ayrılmak üzereydi. Petrus İsa'ya, "Üstat, iyi ki buradayız. Üç çardak kuralım; biri sana, biri Musa'ya biri de İlyas'a" dedi. Aslında ne dediğinin farkında değildi.

³⁴ Petrus bu sözleri söylerken bir bulut geldi, onları gölgeledi. Petrus, Yuhanna ve Yakub, bulut etraflarını sarınca korkuya kapıldılar. ³⁵ Allah buluttan seslendi, "Bu benim semavî Oğlum'dur, seçilmiş Olan'dır. O'na itaat edin!" dedi.

³⁶ Ses kesildiğinde orada sadece İsa bulunuyordu. Petrus, Yuhanna ve Yakub bu olay hakkında hiçbir şey demediler. Uzun bir süre de kimseye gördüklerini anlatmadılar.

İsa bir çocuğu cinden kurtarıyor

(Matta 17:14-23; Markos 9:14-32)

³⁷ Ertesi gün İsa, Petrus, Yuhanna ve Yakub dağdan indiler. İsa'yı büyük bir kalabalık karşıladı. ³⁸ Kalabalığın içinden bir adam O'na şöyle seslendi: "Hocam yalvarırım oğluma bir bak, o benim tek evlâdım.

³⁹ Zaman zaman cine tutuluyor, aniden bağırmağa başlıyor, çırpınıyor, ağzından köpükler çıkıyor. Cin onu yara bere içinde bırakıyor; ondan güç bela ayrılıyor. ⁴⁰ Şakirtlerine oğlumdan cini çıkarmaları için yalvardım, fakat yapamadılar" dedi.

⁴¹ Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "Sizi imansız ve sapmış nesil! Sizinle daha ne kadar kalmam lazım, size daha ne kadar katlanmam lazım? Oğlunu buraya getir!" ⁴² Çocuk gelirken cin onu yere fırlattı, şiddetle sarstı. Fakat İsa cini azarlayıp çocuğu şifaya kavuşturdu, sonra babasına geri verdi. ⁴³ Herkes Allah'ın muhteşem kudretine şaşış kaldı.

İsa ölüp dirileceğini tekrar bildiriyor

(Matta 17:22-23; Markos 9:30-32)

Herkes İsa'nın yaptıklarına şaşakaldı. Bu arada İsa şakirtlerine, ⁴⁴ "Size şimdi söyleyeceklerimi iyi dinleyin" dedi. "İnsanoğlu ihanete uğrayacak." ⁴⁵ Fakat şakirtler ne demek istediğini anlamadılar. Çünkü bu sözlerin anlamı onlara kapalıydı, ne olduğunu kavrayamamışlardı. İsa'ya bu söz hakkında soru sormaya da korkuyorlardı.

En büyük kim?

(Matta 18:1-5; Markos 9:33-40)

⁴⁶ İsa'nın havarileri aralarından hangisinin en büyük olduğunu tartışmaya başladı. ⁴⁷ Onların akıllarından ne geçtiğini bilen İsa küçük bir çocuğu alıp yanına çekti. ⁴⁸ Havarilerine, "Kim bu çocuğu benim adıma kabul ederse beni de kabul etmiş olur. Ve beni kabul eden kişi beni gönderen Allah'ı kabul etmiş olur. Aranızda en önemsiz görünen, en büyüktür" dedi.

⁴⁹ Yuhanna buna karşılık, "Üstat senin adınla cin çıkaran birini gördük. Onu engellemeye çalıştık, çünkü bizden biri değildir" dedi.

⁵⁰ İsa, "Ona engel olmayın, çünkü size karşı olmayan, sizden yanadır" dedi.

Samiriyeliler İsa'yı istemiyor

⁵¹ İsa'nın semaya alınacağı zaman yaklaşmıştı; İsa Kudüs'e gitmeye kararlıydı. ⁵² Önünden haberciler yolladı. Bunlar İsa için hazırlık yapmak amacıyla Samiriye'nin bir köyüne gittiler. ⁵³ Fakat halk İsa'yı iyi karşılamadı, çünkü Kudüs'e gitmekte olduğunu biliyorlardı.¹⁶

⁵⁴ Şakirtlerden Yakub ve Yuhanna bunu görünce İsa'ya, "Efendimiz, bir emirle gökten ateş yağdırıp bu insanları yok etmemizi ister misin?" diye sordular. ⁵⁵ Fakat İsa dönüp onları azarladı. ⁵⁶ Sonra başka bir köye gittiler.

İsa'nın ardından gitmek

(Matta 8:19-22)

⁵⁷ Yolda giderlerken bir adam İsa'ya, "Nereye gidersen seni takip edeceğim" dedi.

⁵⁸ İsa, "Tilkilerin ini, kuşların yuvası var. Fakat İnsanoğlu'nun başını yaslayacak yeri yok" dedi.

⁵⁹ İsa bir başkasına, "Beni takip et!" dedi.

Fakat adam, "İzin ver, babam ölene kadar bekleyeyim" dedi.

⁶⁰ İsa da adama, "Bırak ölüleri, ölülerini kendileri gömsünler. Sen git Allah'ın Hükümranlığı'nı duyur" dedi.

16 9:53 Samiriyeliler ve Yahudiler uzun zamandır birbirlerinden nefret ediyorlardı. İsa, Kudüs'teki Yahudi mabedine gidiyordu, bu sebeple Samiriyeliler O'nun kendi bölgelerinden geçmesini hoş karşılamadı.

⁶¹ Başka bir adam da İsa'ya, "Ben seni takip edeceğim, Efendim" dedi. "Fakat önce izin ver de aileme veda edeyim."

⁶² İsa ise adama, "Tarlayı sürmeye başlayan ileri bakmalı; geriye bakan, Allah'ın Hükümrânlığı'na lâyük değildir" dedi.

10

İsa yetmiş şakirt daha vazifelendiriyor

¹ Bundan sonra Rab yetmiş şakirt daha tayin etti. Onları gideceği her şehre, her yere önden ikişer ikişer gönderdi. ² Onlara şöyle dedi: "Toplanacak büyük bir insan hasadı var. Fakat hasadı kaldıracak işçiler az. Hasat Rab'be aittir. O'na yalvarın ki, hasadı kaldıracak işçiler göndersin.

³ "Haydi gidin! Sizi kurtların arasına kuzular gibi gönderiyorum.

⁴ Yanınıza hiç para, erzak torbası ve çarık almayın. Yolda durup kimseyle selamlaşmayın. ⁵ Bir eve girmeden önce, 'Bu eve selâmet olsun!' deyin.

⁶ Eğer o ev selâmet dileğinize lâyıkça, selâmet dileğiniz o evde kalsın; değilse, size dönsün. ⁷ Selâmet olan evde kalın, size ne ikram ederlerse yiyip için, çünkü işçi emeğinin karşılığını hak eder. Evden eve taşınmayın.

⁸ "Bir şehre girdiğinizde insanlar sizi iyi karşılarsa, size ne ikram ederlerse yiyin. ⁹ Oradaki hastalara şifa verin; onlara, 'Allah'ın Hükümrânlığı size yaklaştı' deyin. ¹⁰ "Gittiğiniz şehirde sizi iyi karşılamazlarsa, şehrin sokaklarına çıkıp şöyle deyin: ¹¹ 'Şehrinizin ayağımıza yapışan tozunu bile size ikaz olsun diye silkiyoruz! Fakat şunu bilin ki, Allah'ın Hükümrânlığı size yaklaştı.' ¹² Size söylüyorum, hesap günü o şehirde yaşayanların hali Sodom halkınınkinden beter olacaktır."

¹³ "Vay haline ey Korazin halkı! Vay haline ey Beytsayda halkı! Eğer aranızda yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılıysaydı, oraların halkı çoktan tövbe etmiş olurdu. Çul kuşanıp kül içinde otururdu. ¹⁷ ¹⁴ Fakat hesap günü, Sur ve Sayda'nın hali sizinkinden daha dayanılır olacaktır. ¹⁵ Sen Kefarnahum, semaya çıkarılacağını mı sanıyorsun? Hayır, ölümler diyarına indirileceksin!

¹⁶ "Sizi dinleyen, beni dinlemiş olur. Sizi reddeden, beni reddetmiş olur. Beni reddeden de beni gönderen Allah'ı reddetmiş olur."

¹⁷ Yetmiş şakirt yolculuklarından sevinç içinde döndü. İsa'ya, "Efendimiz" dediler, "Senin adını andığımızda cinler bile bize itaat etti!"

¹⁸ İsa onlara şöyle dedi: "Şeytan'ın gökten yıldırım gibi düştüğünü gördüm. ¹⁹ Bakın, Şeytan'ın emrindeki cinler, yılanlara ve akreplere benzer. Ben size bunları ayak altına alma yetkisini verdim. Düşmanınız Şeytan'a galip geleceksiniz. Size hiçbir şey zarar veremeyecek. ²⁰ Fakat cinlerin size boyun eğmesine değil, isimlerinizin semada yazılmasına sevinin."

17 10:13 Çul kuşanıp kül içinde oturmak Çul, kıldan yapılmış kaba dokumadır. Eski çağlarda Yahudiler tövbe ya da yas işareti olarak çul giyer ve üzerlerine kül serperlerdi.

İsa, semavî Baba'ya dua ediyor

²¹ O anda İsa Mukaddes Ruh'la coşarak şöyle dedi: "Semavî Baba, yerin ve göğün Efendisi! Sana şükrederim. Çünkü bu hakikatleri hikmetli ve akıllı kişilerden gizledin, çocuk kadar saf insanlara açtın. Evet, semavî Baba, bu senin iradene uygundur. ²² Semavî Babam her şeyi bana emanet etti. Semavî Oğul'un kim olduğunu semavî Baba dışında hiç kimse bilmez. Semavî Baba'nın kim olduğunu da kimse bilmez. Semavî Baba'yı sadece semavî Oğlu ve Oğlu'nun O'nu tanıtmak istediği kişiler tanır" dedi.

²³ İsa şakirtlerine döndü, özel olarak onlara şöyle dedi: "Sizin gördüklerinizi görenlere ne mutlu! ²⁴ Size şunu söyleyeyim, birçok peygamber ve hükümdar sizin şimdi gördüklerinizi görmek istediler, fakat göremediler. Duymak istediler, fakat duyamadılar."

Yardımseverlik misali

²⁵ Bir şeriat âlimi ayağa kalkıp İsa'yı imtihan etmek amacıyla şöyle dedi, "Hoca, ebedî hayata kavuşmak için ne yapmalıyım?"

²⁶ İsa, "Tevrat'ta ne yazılı? Orada okuduğundan ne anlıyorsun?" diye sordu.

²⁷ Adam şöyle cevap verdi: "Rab Allahın'ı bütün kalbinle, bütün canınla, bütün gücünle ve bütün aklınla sev, komşunu da kendini sevdiğin gibi sev" dedi.

²⁸ İsa, "Doğru cevabı verdin. Böyle yaparsan ebedî hayata kavuşursun" dedi.

²⁹ Fakat adam kendini haklı çıkarmak isteyerek, "Peki komşum kim?" diye sordu.

³⁰ İsa şöyle cevap verdi: "Adamın biri Kudüs'ten Eriha'ya giderken haydutların eline düşmüş. Haydutlar adamı soymuşlar, dövmüşler ve yarı ölü vaziyette bırakarak çekip gitmişler. ³¹ Tesadüfen oradan geçmekte olan bir rahip onu görmüş, fakat durup yardım etmeden yolun öbür tarafına geçip gitmiş. ³² Sonra bir Levili¹⁸ oraya gelmiş. Yaralı adamı görmüş, fakat o da yardım etmeden geçip gitmiş. ³³ Yolu oradan geçen bir Samiriyeli yaralı adamı görmüş. Yüreği sızlamış. ³⁴ Adamın yanına gidip yaralarına zeytinyağı ve şarap dökmüş, yaralarını sarmış. Sonra da adamı eşeğine bindirip hana götürmüş, orada onunla ilgilenmiş. ³⁵ Ertesi gün hancıya iki dinar vermiş ve, 'Ona iyi bak, eğer verdiğim paradan daha fazlasını harcarsan dönüşte sana öderim' demiş."

³⁶ İsa şeriat âlimine, "Sence bu üç kişiden hangisi haydutlar arasına düşen adama hakiki komşu gibi davrandı?" diye sordu.

³⁷ Şeriat âlimi, "Ona acıyıp yardım eden" diye cevap verdi. İsa, "O zaman sen de git aynısını yap" dedi.

İsa Meryem ve Marta'nın evinde

³⁸ İsa ve şakirtleri yola devam edip bir köye girdiler. Orada Marta adında bir kadın onları evinde misafir etti. ³⁹ Marta'nın Meryem adında bir kız kardeşi vardı. Meryem, Efendimiz İsa'nın ayaklarının dibine oturmuş O'nun konuşmasını dinliyordu. ⁴⁰ Fakat Marta'nın yapacak bir sürü işi vardı. Dikkatini İsa'nın dediklerine veremiyordu. İsa'nın yanına geldi ve O'na, "Efendimiz, kardeşim bütün işi bana bıraktı. Aldırmıyor musun? Söyle bana yardım etsin!" dedi.

⁴¹ Buna cevap olarak İsa, "Marta, Marta, sen her şeyi çok dert ediyorsun. ⁴² Aslında sadece bir şey gereklidir, Meryem onu seçti; seçtiği de ondan alınmayacaktır" dedi.

11

Nasıl dua etmeli

(Matta 6:9-13; 7:7-11)

¹ İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirdiğinde şakirtlerinden biri İsa'ya, "Efendimiz, Yahya'nın şakirtlerine öğrettiği gibi sen de bize nasıl dua edileceğini öğret" dedi.

² İsa onlara şunları söyledi: "Dua ederken şöyle deyin:

"Semavî Baba, adın takdis edilsin.

Hükümlüğün gelsin.

³ Her gün bize rızığımızı ver.

⁴ Günahlarımızı affet.

Çünkü biz de bize kötülük yapanları affediyoruz.

Ayartılmamıza izin verme."

⁵ Sonra onlara şöyle dedi: "Farz edin gecenin yarısı bir arkadaşınızın evine gittiniz, ona, 'Arkadaş, ödünç olarak bana üç somun ekmek ver; ⁶ bir arkadaşım yoldan geldi, ona ikram edecek bir şeyim yok' dediniz. ⁷ Arkadaşınız da içeriden, 'Git başımdan! Beni rahatsız etme! Kapı kilitli. Çocuklarım ve ben şu anda yatıyoruz. Şimdi kalkıp da sana bir şey veremem' der mi? ⁸ Size şunu söyleyeyim, adam arkadaşlık hatırına kalkıp size ekmek vermeyebilir, fakat istemekte ısrar ederseniz kesinlikle kalkıp ihtiyacınız olanı verir. ⁹ Bu sebeple ısrarla dileyin diyorum, Allah verecektir. Arayın, bulacaksınız. Kapıyı çalın, açılacaktır. ¹⁰ Dileyen alır. Arayan bulur. Kapıyı çalana kapı açılır. ¹¹ Hangi baba ekmek isteyen oğluna taş verir? Ya da balık isterse yılan verir? ¹² Ya da yumurta isterse akrep verir? ¹³ Siz kötü yürekli olsanız bile çocuklarınıza güzel hediyeler vermeyi biliyorsunuz. Öyleyse semavî Baba kendisinden dileyenlere mutlaka Mukaddes Ruh'u da verecektir."

İsa'nın kudreti Allah'tandır

(Matta 12:22-30; Markos 3:20-27)

¹⁴ Bir gün İsa bir adamdan cin kovuyordu. Adam cin yüzünden konuşamıyordu. Cin çıkınca adam konuşmaya başladı. Olanları gören kalabalık hayretler içinde kaldı. ¹⁵ Fakat bazıları, "Cinleri, cinlerin reisi Baalzevul'un¹⁹ gücüyle kovuyor" dediler.

¹⁶ Başkaları ise İsa'yı imtihan etmek niyetiyle gökten bir alâmet göstermesini istediler. ¹⁷ Fakat İsa onların akıllarından ne geçtiğini sezdi, şöyle dedi: "İçinde nifak olan her ülke yıkılır. Kendi içinde bölünen ev halkı dağılır. ¹⁸ Eğer Şeytan kendi içinde bölünmüşse, hükümrânlığını nasıl devam ettirebilir? Şeytan'ın gücünü kullanarak cinleri çıkarttığımı söylüyorsunuz. ¹⁹ Peki, eğer ben cinleri Baalzevul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Bu durumda haksız olduğunuzu kendi adamlarınız açıkça gösteriyor. ²⁰ Ben cinleri Allah'ın kudretiyle kovuyorum. Bu da Allah'ın Hükümrânlığı'nın size ulaştığını gösterir.

²¹ "Tepeden tırnağa silahlı güçlü bir adam kendi evini koruduğu sürece malları emniyet altındadır. ²² Fakat diyelim ki, ondan daha kuvvetli bir adam saldırıp onu alt etti. O zaman güvendiği bütün zırh ve silahları alıp götürür ve yağmaladığı malları dostlarıyla paylaşır.

²³ "Benden yana olmayan bana karşıdır, benimle birlikte toplamayan darmadağın ediyor demektir."

Ruhsal boşluğun tehlikesi

²⁴ "Cin insanın içinden çıktığı zaman kurak yerlerde dolanıp huzur arar.²⁰ Bulamayınca da, 'Eski evime geri döneyim' der. ²⁵ Geri döndüğünde evi süpürülmüş ve düzeltilmiş bulur. ²⁶ Bunun üzerine gider, kendisinden daha kötü olan yedi cinle birlikte geri döner. Hepsi o kişide yaşamaya başlar. Böylece o kişinin son hali ilkinden beter olur."

²⁷ İsa bunları söylerken kalabalıktan bir kadın O'na, "Ne mutlu seni doğurup emziren kadına!" diye seslendi.

²⁸ İsa da, "Asıl ne mutlu Allah'ın kelâmını duyup ona itaat edenlere!" dedi.

Alâmet peşindeki nesil

(Matta 12:38-42)

²⁹ Kalabalık gittikçe çoğalıyordu. İsa onlara şöyle seslendi: "Şimdiki nesil kötü bir nesil. Allah'tan bir alâmet bekliyorlar. Fakat onlara Yunus'un alâmetinden başkası gösterilmeyecektir.¹ ³⁰ Yunus nasıl Ninova

19 **11:15 Baalzevul** "sineklerin efendisi" anlamında olup Şeytan'a verilen alaycı isim.

20 **11:24 Kurak yer** İsa'nın zamanında Yahudi inancına göre şeytanî ruhlar kurak yerlere, çöllere giderlermiş.

1 **11:29 Yunus** İsa Mesih'ten önce 8.yüzyılda yaşamış bir peygamberdir. Büyük bir balığın karnında üç gün geçirdikten sonra tıpkı İsa'nın mezardan üçüncü gün dirilmesi gibi, sağ salim çıkmıştır.

halkı için şaşılacak bir alâmet olduysa, İnsanoğlu da bu nesil için alâmet olacaktır.

³¹ "Hesap günü, Güney Kraliçesi² bu nesille birlikte kalkacak ve bu nesli mahkûm edecek. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın hikmetli sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Şimdi burada Süleyman'dan daha üstün biri var. ³² Hesap günü, Ninova halkı bu nesille birlikte kalkacak ve bu nesli mahkûm edecek. Çünkü Ninovalılar Yunus'un vaazını duyunca tövbe ettiler. Şimdi burada Yunus'tan daha üstün biri var."

Dünyaya ışık olun

(Matta 5:15; 6:22-23)

³³ "Kimse kandil yakıp onu mahzene ya da kabin altına koymaz. Eve girenler aydınlansın diye kandilliğe koyar. ³⁴ Göz bedenin nurudur. Gözünüz toksa, bütün bedeniniz de nurlu olur. Fakat açgözlü olursanız, bütün bedeniniz karanlık olur. ³⁵ Öyleyse dikkat edin! İnsanlara kem gözle bakarak içinizdeki nuru karanlığa dönüştürmeyin. ³⁶ Eğer bütün bedeniniz nurluysa, hiçbir yanı karanlık değilse, kandilin sizi ışığıyla aydınlattığı zamanki gibi hep aydınlıkta olursunuz."

İsa dinî önderleri tenkit ediyor

(Matta 23:1-36; Markos 12:38-40)

³⁷ İsa konuşmasını bitirince bir Ferisi O'nu evine yemeğe davet etti. İsa yemeğe gitti ve sofraya oturdu. ³⁸ Ferisi, İsa'nın yemek yemeden önce ellerini dinî âdetlere göre yıkamadığını görünce şaşırıldı. ³⁹ Bunun üzerine İsa ona şöyle dedi: "Siz Ferisilerin yaptığı yıkama sadece bir fincanın veya tabağın dışını temizlemeye benziyor. İçiniz açgözlülük ve kötülükle dolu. ⁴⁰ Ey akılsızlar! Dışı yapanla içi yapan aynı değil mi? ⁴¹ Kaplarınızın içindekini fakirlere sadaka olarak verin, o zaman tertemiz olursunuz."

⁴² "Vay halinize Ferisiler! Allah adına nane, sedef otu ve her türlü ürün dâhil, her şeyden ondalık verirsiniz, fakat adil olmayı ve Allah'ı sevmeyi ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden öncelikle bunları yapmanız gerekir."

⁴³ "Vay halinize Ferisiler! Havralarda başköşelere oturmaya ve meydanlarda insanların sizi hürmetle selamlamasına bayılırsınız. ⁴⁴ Vay halinize! İnsanların farkında olmadan üzerinde gezindikleri belirsiz mezarlara benziyorsunuz."

⁴⁵ Şeriat âlimlerinden biri İsa'ya, "Hoca, bunları söylemekle bize de hakaret ediyorsun" dedi.

2 **11:31 Güney Kraliçesi Saba Melikesi de denir. Allah'ın hikmetli sözlerini Süleyman'dan duymak için 1600 kilometre yol katetti. Bkz.1.Krallar 10:1-13.**

⁴⁶ İsa ona şöyle dedi: "Sizin de vay halinize ey şeriat âlimleri! İnsanlara zorla kabul ettirdiğiniz kaideler ağır bir yük gibidir. Fakat kendiniz bu yükleri taşımak için parmağınızı bile kıpırdatmazsınız. ⁴⁷ Vay halinize! Peygamberler için türbeler yaparsınız. Fakat bunlar sizin atalarınızın öldürdüğü peygamberlerdir! ⁴⁸ Atalarınız peygamberleri öldürdü, siz onların türbelerini yapıyorsunuz. Böylelikle atalarınızın yaptıklarına şahitlik ediyor, bunları onaylıyorsunuz! ⁴⁹ Bunun için Allah, hikmetiyle, 'Onlara peygamberler ve resuller göndereceğim; bunların bazılarını öldürecek, bazılarına da zulmedecekler' dedi.

⁵⁰⁻⁵¹ "Habil'in kanından başlayarak sunakla mabet arasında öldürülen Zekeriya'nın³ kanı için hesap vereceksiniz. Böylece dünyanın yaratılışından beri öldürülen bütün peygamberlerin kanının hesabı bu nesilden sorulacaktır. Evet, size söylüyorum, bütün bunlardan bu nesil sorumlu tutulacak.

⁵² "Vay halinize, şeriat âlimleri! İrfan kapısını açan anahtarı alıp götürdünüz. Kendiniz bu kapıdan girmediniz, girmek isteyenlere de engel oldunuz."

⁵³ İsa oradan ayrıldı. O günden sonra din âlimleri ve Ferisiler O'na diş bilemeye ve birçok konuda onu sıkıştırmaya başladılar. ⁵⁴ O'nu kendi sözleriyle tuzağa düşürmek için fırsat kolluyorlardı.

12

Ferisiler gibi olmayın

(Matta 10:26-31)

¹ Bu sırada binlerce insan İsa'nın olduğu yere akın etti; öyle büyük bir izdiham oldu ki, neredeyse birbirlerini ezeceklerdi. İsa halka hitap etmeden önce şakirtlerine şöyle dedi: "Ferisilerin mayasından, yani ikiyüzlülüğünden sakının. ² Örtülü olan her şey açığa çıkarılacak, gizli olan her şey bilinecektir. ³ Karanlıkta söylediğiniz her şey gün ışığında duyurulacak. Kapalı kapılar ardında fısıldadıklarınız damlardan haykırılacaktır."

⁴ "Dostlarım, size şunu söyleyeyim, insanlardan korkmayın. Bedeni öldürebilirler, fakat ondan fazlasını yapamazlar. ⁵ Esas kimden korkmanız gerektiğini size söyleyeyim. Sizi öldürüp cehenneme atma gücü olan Allah'tan korkmalısınız. Evet, size diyorum, esas korkmanız gereken Allah'tır. ⁶ Beş serçe ancak iki metelik eder. Fakat Allah hiçbirini unutmaz. ⁷ Allah başınızdaki saç tellerinin sayısını bile bilir. Korkmayın. Siz serçelerden daha değerlisiniz."

⁸ "Size şunu söyleyeyim, insanların önünde beni açıkça kabul edeni ben de Allah'ın melekleri huzurunda açıkça kabul edeceğim. ⁹ Fakat beni başkalarının önünde reddedeni ben de Allah'ın melekleri huzurunda reddedeceğim. ¹⁰ İnsanoğlu aleyhinde konuşan affedilecek; fakat Mukaddes Ruh'a küfreden affedilmeyecektir.

3 **11:51 Habil, Zekeriya** Tevrat'ta adı geçen ve öldürülen ilk ve son peygamberler.

¹¹ "Sizi havra cemaatlerinin, ileri gelenlerin ve hükümdarların huzuruna çıkardıkları zaman, 'Kendimizi nasıl savunacağız veya ne söyleyeceğiz' diye endişelenmeyin. ¹² Mukaddes Ruh size o zaman ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir."

İsa açgözlülüğe karşı uyarıyor

¹³ Kalabalığın içinden biri İsa'ya, "Hocam, kardeşime söyle de babamdan kalan mirası benimle paylaşsın" dedi.

¹⁴ İsa ona şöyle dedi: "Aranızda hakemlik edeceğimi nereden çıkardınız?" ¹⁵ Sonra İsa kalabalığa dönerek, "Dikkat edin, kendinizi her türlü açgözlülüğten koruyun, çünkü insanın hayatı sahip olduğu mallara bağlı değildir" dedi.

¹⁶ Sonra onlara şu misali verdi: "Bir zamanlar zengin bir adam varmış. Toprağı bol ürün verirmiş. ¹⁷ Adam kendi kendine, 'Ürünümü saklayacak yerim yok, ne yapmalıyım?' diye sormuş.

¹⁸ "Sonra da, 'Şöyle yapacağım' demiş. 'Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini yapacağım. Bütün buğdayımı, ürünümü yeni ambarlarımda saklayacağım.' ¹⁹ Kendime, 'Ey canım, yıllarca yetecek kadar bol malın var. Rahatına bak, ye, iç, hayatın tadını çıkar diyeceğim.'

²⁰ "Fakat Allah ona, 'Seni akılsız adam! Bu gece canından olacaksın. Biriktirdiklerin kime kalacak?' demiş.

²¹ "İşte kendisi için servet biriktiren, fakat Allah katında zengin olmayan kişinin sonu böyle olur."

Önce Allah'ın Hükümranlığı

(Matta 6:25-34)

²² İsa şakirtlerine, "Bu sebeple size şunu söyleyeyim" dedi, "canınızın ve bedeninizin ihtiyaçları için tasalanmayın. 'Ne yiyeceğiz veya ne giyeceğiz?' diye dert etmeyin. ²³ Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemlidir. ²⁴ Kargalara bakın! Ne ekerler, ne biçerler, ne kilerleri, ne de ambarları vardır. Fakat Allah onları doyurur. Siz kuşlardan çok daha değerlisiniz. ²⁵ Hiçbiriniz endişelenerek ömrünüzü bir an bile uzatamazsınız. ²⁶ Bu kadarını yapamadıktan sonra neden diğer şeyleri dert ediyorsunuz?

²⁷ "Zambakların nasıl büyüdüğüne bakın. Onlar ne çalışır, ne de giyecek için kaygılanırlar. Size şunu söyleyeyim, bütün ihtişamına rağmen Süleyman bile bu çiçeklerden biri kadar güzel giyinmemiştir.

²⁸ Sizi kıt imanlılar, şu kırdaki ota bakın! Bugün var, yarın ocağa atılır. Yine de Allah otu büyük itinayla yaratmıştır. Öyleyse sizi giydireceği çok daha kesindir. ²⁹ O zaman, 'Ne yiyeceğiz, ne içeceğiz?' diye kaygılanmayın. ³⁰ Allah'ı tanımayan bütün halklar böyle şeylerin peşindedir. Aslında semavî Babanız Allah da sizin yiyeceğe, giyeceğe ihtiyacınız olduğunu bilir. ³¹ Siz Allah'ın Hükümranlığı'na öncelik verin, o zaman size bunlar da verilecektir.

³² "Korkma, ey küçük sürü! Çünkü semavî Babanız Allah sizleri Hükümranlığı'na ortak etmeye razı olmuştur. ³³ Mallarınızı satın, parasını ihtiyacı olanlara verin. Bu sayede eskimeyen bir keseye, semada tükenmeyen bir servete sahip olursunuz. Orada hiçbir hırsız ona yaklaşamaz, güveler onu yiyemez. ³⁴ Servetiniz neredeyse, kalbiniz de oradadır."

Her zaman hazır olun

(Matta 10:34-36; 24:42-51; Markos 10:38; 13:34-36)

³⁵ "Her an hizmete hazır olun; kandilleriniz yanar durumda olsun!
³⁶ Düşünden eve dönecek olan efendilerini bekleyen köleler gibi olun. Efendi gelir, kapıyı çalar, köleler de hemen ona kapıyı açarlar. ³⁷ Efendileri eve döndüğünde uyanık ve hazır bulacağı kölelere ne mutlu! Size doğrusunu söyleyeyim, efendileri hazırlık yapacak, köleleri sofraya oturtup onlara hizmet edecek. ³⁸ Efendi ister gece yarısı, ister daha geç saatte gelsin, uyanık bulacağı kölelere ne mutlu!

³⁹ "Şunu iyi bilin: Ev sahibi hırsızın hangi saatte geleceğini bilse, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁰ Bu yüzden siz de her an hazır olun, zira İnsanoğlu hiç ummadığınız bir anda gelecektir."

⁴¹ Petrus, "Efendimiz, bu misali bizim için mi anlatıyorsun, yoksa herkes için mi?" diye sordu.

⁴² İsa şöyle dedi: "Sadık ve akıllı bir kâhya düşünün. Efendisi onu diğer kölelerin başına getirir ve onlara zamanında yiyecek vermekle vazifelendirir. ⁴³ Efendisi eve döndüğünde iş başında bulacağı o kâhyaya ne mutlu! ⁴⁴ Emin olun, efendisi onu bütün mallarının başına koyacak. ⁴⁵ Fakat kâhya kendi kendine, 'Efendimin gelişine çok var' der ve diğer köleleri dövmeye başlarsa, yiyip içip sarhoş olursa, ⁴⁶ efendisi ummadığı bir anda gelecek; onu şiddetle cezalandıracak, kendisine sadık olmayanlarla bir tutacaktır.

⁴⁷ "Efendisinin isteğini bilip de hazırlık yapmayan, onun isteğini yerine getirmeyen kölenin cezası büyük olacaktır! ⁴⁸ Peki efendisinin isteğini bilmeyen köleye ne olacak? Cezayı hak etse de cezası küçük olacak. Kime çok verilmişse, ondan çok beklenecek. Kime daha çok şey emanet edilmişse, ondan daha fazlası istenecektir.

⁴⁹ "Ben dünyayı bir yangın yerine çevirmeye geldim. Keşke bu yangın şimdiden başlamış olsaydı! ⁵⁰ Katlanmam gereken büyük bir elem var. Bunu bir elem vaftizine⁴ benzetiyorum. Bu vaftiz olup bitene kadar nasıl da sıkıntı çekiyorum! ⁵¹ Yeryüzüne selâmet getirmeye mi geldim sanıyorsunuz? Hayır diyorum, ben husumet getirmeye geldim. ⁵² Bundan böyle beş kişilik bir aile, ikiye karşı üç, üçe karşı iki olarak bölünecek. ⁵³ Baba oğluna, oğul babasına, anne kızına, kız annesine, kaynana gelinine, gelin de kaynanasına karşı olacaktır."

4 **12:50 elem vaftizi** Vaftiz kelimesinin genel anlamı suya batırılmaktır. Fakat burada İsa vaftiz diye çarmıhtaki ölümünden söz etmektedir.

Alâmetleri anlamak

(Matta 5:25-26; 16:2-3)

⁵⁴ Sonra İsa halka şöyle dedi: "Batıda bir bulutun yükseldiğini görünce hemen, 'Yağmur geliyor' dersiniz ve yağmur yağmaya başlar.

⁵⁵ Lodos estiğinde, 'Bugün çok sıcak olacak' dersiniz ve öyle olur. ⁵⁶ Sizi ikiyüzlüler! Yerin ve göğün durumundan bir anlam çıkarmayı biliyorsunuz, nasıl oluyor da yaşadığınız zamanı anlamakta zorlanıyorsunuz?

⁵⁷ "Doğru olana neden kendiniz karar vermiyorsunuz? ⁵⁸ Sizden davacı olanla mahkeme yolunda anlaşmaya bakın. Eğer anlaşamazsanız, sizi hâkimin huzuruna sürükler. Hâkim sizi gardiyana verir, gardiyan da sizi hapse atar. ⁵⁹ Size söylüyorum, borcunuzu son kuruşuna kadar ödemededen hapisten çıkamazsınız."

13

Tövbe edin

¹ Vali Pilatus'un askerleri, kurban kesen bazı Celilelileri öldürmüştü. Ölen Celilelilerin kanı kestikleri kurbanların kanına karışmıştı. Bazı kişiler gelip bunu İsa'ya haber verdiler. ² İsa şöyle karşılık verdi: "Sizce bu Celileliler diğer Celilelilerden daha mı günahkârdılar? Onun için mi başlarına böyle bir felâket geldi? ³ Size diyorum ki, hayır! Fakat tövbe etmezseniz, hepiniz onlar gibi helâk olacaksınız. ⁴ Peki Kudüs'ün Şiloah mahallesindeki kule üzerlerine yıkılınca ölen on sekiz kişi için ne demeli? Sizce onlar Kudüs'te yaşayan diğer insanlardan daha mı günahkârdı? ⁵ Size hayır diyorum! Fakat tövbe etmezseniz, hepiniz onlar gibi helâk olacaksınız."

Meyve vermeyen ağaç

⁶ Sonra İsa şu misali verdi: "Adamın birinin bağında bir incir ağacı varmış. Adam gelip ağaçta meyve aramış, fakat bulamamış. ⁷ Bağcısına demiş ki, 'Bak, üç yıldır gelip bu ağaçta meyve arıyorum, bulamıyorum. Kes bu ağacı! Niye boşu boşuna toprağı işgal etsin ki?' ⁸ Bağcı da ona cevap olarak, 'Efendim, ağacı bir yıl daha bırak. Ben de bu arada çevresini kazıp gübreleyeyim. ⁹ Belki gelecek yıl meyve verir. Vermezse, onu kesersin' demiş."

İsa Şabat Günü bir kadına şifa veriyor

¹⁰ İsa Şabat Günü havralardan birinde vaaz ediyordu. ¹¹ Orada cine tutulmuş bir kadın vardı. Cin yüzünden on sekiz yıldır sakat kalmıştı. İki büklüm olmuş, belini hiç doğrultamıyordu. ¹² İsa onu görünce yanına çağırdı ve ona, "Hastalığından kurtuldun" dedi. ¹³ Ellerini kadının üzerine koydu. Kadın hemen doğruldu ve Allah'a hamdetmeye başladı. ¹⁴ Havra önderi hastaya Şabat Günü şifa verdi diye İsa'ya kızdı; kalabalığa dönüp, "Çalışmak için haftada altı gün var. O günlerde şifa arayın; Şabat Günü gelmeyin" dedi.

¹⁵ İsa ona şu cevabı verdi: "Sizi ikiyüzlüler! Öküzünüzü veya eşeginizi ahırdan çözüp her gün, hattâ Şabat Günü bile su içmeye götürmüyor musunuz? ¹⁶ İyileştirdiğim bu kadın İbrahim'in soyundandır. Şeytan on sekiz yıldır onu esir etmişti. Şabat Günü bu esaretten kurtulup şifa bulmasında ne sakınca var?" ¹⁷ İsa'nın bu sözleri muhaliflerinin hepsini utandırdı. Bütün cemaat O'nun yaptığı harikalara sevindi.

Hardal tohumu ve maya misalleri

(Matta 13:31-33; Markos 4:30-32)

¹⁸ Sonra İsa şöyle dedi: "Allah'ın Hükümrânlığı neye benzer? Onu neye benzeteyim? ¹⁹ Allah'ın Hükümrânlığı bir adamın bahçesine ektiği küçücük hardal tohumuna benzer. Tohum büyür, ağaç olur ve kuşlar dallarında barınırlar."

²⁰ İsa yine, "Allah'ın Hükümrânlığını neye benzeteyim?" dedi. ²¹ "O, bir kadının alıp üç ölçek una karıştırdığı mayaya benzer. Azıcık maya bütün hamuru kabartır" dedi.

Dar kapı

(Matta 7:13-14, 21-23)

²² İsa Kudüs'e giderken her köy ve şehirde durup vaaz ediyordu. ²³ Biri O'na, "Efendim, kıyamet günü kurtulanların sayısı az mı olacak?" diye sordu.

İsa oradakilere dönüp şöyle dedi: ²⁴ "Ebedî hayata giden kapı dardır; bu kapıdan girmek için elinizden geleni yapın. Size diyorum ki, birçok kişi girmek isteyecek, fakat giremeyecek. ²⁵ Bir an gelecek, evin efendisi kapıyı kapatacak. Sizler dışarıda durup kapıyı vuracaksınız, 'Efendimiz, kapıyı aç!' diyeceksiniz. Fakat O size cevap olarak, 'Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum' diyecek. ²⁶ Siz de O'na, 'Biz seninle yedik, içtik. Şehrimizin sokaklarında bize vaaz ettin' diyeceksiniz. ²⁷ O ise size, 'Uzak durun benden, ey zâlimler!' cevabını verecek.

²⁸ "İbrahim, İshak, Yakub ve diğer peygamberler Allah'ın Hükümrânlığı'nda olacak; fakat sizler bunun dışında kalacaksınız. Bundan dolayı ağlayıp acıyla dişlerinizi sıkacaksınız. ²⁹ İnsanlar doğudan, batıdan, kuzeyden ve güneyden gelip Allah'ın Hükümrânlığı'ndaki şölende yerlerini alacak. ³⁰ Şimdi en önemsiz gibi görünenler birinci, en önemli gibi görünenler ise sonuncu olacaktır."

Hirodes'ten gelen tehdit

(Matta 23:37-39)

³¹ Tam o sırada bazı Ferisiler gelip İsa'ya, "Buradan ayrıl, başka yere git. Hirodes seni öldürmek istiyor" dediler.

³² İsa onlara, "Hirodes tilki kadar kurnaz biri. Gidip ona söyleyin, 'Bugün ve yarın cinleri kovacağım, hastalara şifa vereceğim. Üçüncü gün amacıma ulaşacağım.' ³³ Yine de bugün, yarın ve öbür gün yoluma devam etmeliyim, çünkü bir peygamberin Kudüs dışında ölmesi düşünülemez.

İsa Kudüs halkını uyarıyor

³⁴ "Ey Kudüs! Peygamberleri öldüren, Allah'ın resullerini taşıyan Kudüs! Tavuk nasıl civcivlerini kanatlarının altına toplarsa, ben de kaç defa sizleri öyle toplamak istedim; fakat siz istemediniz. ³⁵ İşte bu yüzden Allah mabedinizi terk edecek. Size şunu söyleyeyim, 'Rab'bin adına gelen mübarek olsun!' diyene kadar beni bir daha görmeyeceksiniz."⁵

14

Şabat Günü şifa dağıtmak

¹ Bir Şabat Günü İsa ileri gelen Ferisilerden birinin evine yemeğe gitti. Orada herkes O'nu dikkatle gözlüyordu. ² İsa'nın önüne vücudu su toplamış bir adam geldi. ³ İsa Ferisilere ve şariat âlimlerine şöyle dedi: "Şabat Günü hastalara şifa vermek caiz mi, değil mi?" ⁴ Onlar ses çıkarmadılar. İsa adama dokunup şifa verdi, sonra evine gönderdi. ⁵ Ferisilere ve şariat âlimlerine, "Eğer oğlunuz ya da öküzünüz Şabat Günü kuyuya düşse hemen onu çıkarmaz mısınız?" dedi. ⁶ Onlar buna da cevap vermediler.

Alçakgönüllülüğün önemi

⁷ İsa yemeğe davet edilenlerin oturmak için en iyi yerleri seçtiğini fark etti. Bunun üzerine onlara şu misali anlattı: ⁸ "Biri seni düğüne çağırdığında, başköşeye oturma. Ev sahibi belki senden daha önemli birini çağırmış olabilir. ⁹ Başköşede oturuyorsan ikimizi de çağıran yanına gelip sana, 'Yerini bu adama ver!' diyebilir. O zaman utançla kalkıp en arkaya geçmek zorunda kalırsın. ¹⁰ O yüzden bir düğüne çağrıldığında, git arka yere otur. Seni davet eden gelip sana, 'Arkadaşım, daha öne buyurmaz mısın?' desin. O zaman diğer misafirlerin gözünde itibar kazanırsın. ¹¹ Büyüklük taslayan herkes küçük düşürülür. Alçakgönüllü olan ise el üstünde tutulur."

Ziyafet misali

(Matta 22:1-10)

¹² Sonra İsa O'nu davet eden Ferisiye, "Bir öğlen ya da akşam yemeği verdiğin zaman dostlarını, kardeşlerini, akrabalarını ve zengin komşularını davet etme. Çünkü onlar da seni yemeğe davet ederek karşılık verirler. ¹³ Fakat bir ziyafet verdiğinde fakirleri, sakatları ve körleri çağır. ¹⁴ Onlar sana karşılık verecek durumda olmadığından mutlu olacaksın. Hesap günü sâlih kişilerle birlikte dirildiğin zaman Allah seni mükâfatlandıracaktır."

¹⁵ Sofrada oturan adamlardan biri bunu duyunca İsa'ya, "Allah'ın Hükümraniği'nda ziyafete katılanlara ne mutlu!" dedi.

5 **13:35** Mezmurlar 118:26; Yeremya 12:7; 22:5; 26:6

¹⁶ İsa ona şöyle dedi: "Adamın biri büyük bir ziyafet vermiş, birçok insanı davet etmiş. ¹⁷ Yemek saatinde, 'Gelin, yemek hazır' diye haber vermesi için kölesini davetlilere yollamış. ¹⁸ Fakat hepsi anlaşmışçasına birer bahane uydurmuş. Bir tanesi, 'Yeni bir tarla satın aldım, gidip görmem gerek. Lütfen beni mazur gör' demiş. ¹⁹ Bir başkası, 'Yeni beş çift öküz aldım, gidip onları denemem lâzım. Kusura bakma, gelemem' demiş. ²⁰ Bir diğeri de, 'Yeni evlendim. O yüzden gelemem' demiş.

²¹ "Köle geri dönüp durumu efendisine anlatmış. Ev sahibi çok kızmış ve kölesine, 'Hadi git şehrin sokaklarını, caddelerini dolaş. Fakirleri, kötürümleri, körleri ve sakatları topla getir!' demiş.

²² "Bir süre sonra köle, 'Efendim, dediklerinizi yerine getirdim, fakat daha yer var' demiş. ²³ Bunun üzerine ev sahibi köleye, 'Git, şehrin dışındaki yolları, çit boylarını dolaş, bulduğun insanları gelmeye ikna et ki evim dolsun' demiş. ²⁴ Size şunu söyleyeyim, ilk çağırdığım adamların hiçbiri benim yemeğimden tadamayacaktır."

İsa'nın peşinden gitmenin bedeli

(Matta 10:37-38)

²⁵ Birçok insan İsa'yla birlikte Kudüs'e doğru yol alıyordu. İsa onlara dönüp şöyle dedi: ²⁶ "Eğer bana gelip de anne babanızı, eşinizi, çocuklarınızı, kardeşlerinizi, hattâ kendi canınızı bile feda edemeyecekseniz, benim şakirdim olamazsınız. ²⁷ Çarmihini omuzlayıp⁶ ardımdan gelmeyen benim şakirdim olamaz.

²⁸ "Eğer bir kule inşa etmek isterseniz, önce oturup yapacağınız masrafı, işi bitirmek için yeteri kadar paranız var mı yok mu diye hesap edersiniz. ²⁹ Temel atıp işi bitiremezseniz, ³⁰ herkes, 'Bu adam inşaata başladı, fakat bitiremedi' diye sizinle alay eder.

³¹ "On bin askeri olan bir hükümdar, üzerine yirmi bin askerle yürüyen başka bir hükümdarla savaşmadan önce oturup plan yapar. ³² Eğer diğer hükümdarı yenemeyecekse, o daha uzaktayken birkaç elçisini yollayıp barış şartlarını ister.

³³ "Bu her biriniz için de aynıdır. Benim ardımdan gelmek için her şeyinizden vazgeçmelisiniz. Eğer vazgeçemezseniz, benim şakirdim olamazsınız."

³⁴ "Tuz yararlıdır. Fakat tuz tadını kaybederse, tekrar tuz tadı alması mümkün değildir. ³⁵ Artık hiçbir işe yaramaz. Ne toprağa yarar, ne de gübre olur; çöplüğe atılır. Kulağı olan işitsin!"

15

Kaybolup bulunan koyun misali

(Matta 18:12-14)

¹ Birçok vergici ve günahkâr görülen kişi İsa'yı dinlemeye geldi. ² Ferisiler ve din âlimleri, "Bu adam günahkârları hoş karşılıyor, onlarla birlikte yiyor!" diye söylenmeye başladılar.

6 14:27 Çarmihini omuzlayıp Acıyı, zorlukları, hattâ ölümü göze almak anlamında.

³ Bunun üzerine İsa onlara şu misali verdi: ⁴ "Farz edin sizden birinin yüz koyunu var, bir tanesi de kayboluyor. Ne yapar o kişi? Doksan dokuz koyunu kırlarda bırakıp kayıp koyunu bulana kadar aramaya devam etmez mi? ⁵ Onu bulunca sevinerek omuzlarına alır. ⁶ Evine dönünce arkadaşlarını ve komşularını çağırır, onlara, 'Benimle sevinin, çünkü kayıp koyunumu buldum!' der. ⁷ Şunu bilin ki, aynı şekilde tövbe eden tek bir günahkâr için semada sevinç olacaktır. Bu sevinç, tövbeye muhtaç olmayan doksan dokuz sâlih insan için duyulandan daha büyüktür.

Kaybolup bulunan para misali

⁸ "Farz edin bir kadının on gümüş parası var, bir tanesini de kaybediyor. Bir kandil yakar, evini süpürür, parayı bulana kadar her tarafı didik didik aramaz mı? ⁹ Parayı bulduğunda da dostlarını, komşularını çağırıp, 'Sevincimi paylaşın, kaybettiğim parayı buldum!' der. ¹⁰ Aynı şekilde, size diyorum, bir tek günahkâr tövbe ettiğinde Allah'ın melekleri sevinir."

İki oğul misali

¹¹ İsa, "Bir adamın iki oğlu varmış" dedi. ¹² "Bunlardan küçük olanı babasına, 'Baba, malından bana düşen payı şimdi istiyorum' demiş. Baba da servetini iki oğlu arasında paylaşmış.

¹³ "Birkaç gün sonra küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye gitmiş. Orada uçarı bir hayat sürerek varını yoğunu çarçur etmiş. ¹⁴ Her şeyini harcadıktan sonra o ülkede şiddetli bir kıtlık olmuş, bir lokma ekmeğe muhtaç kalmış. ¹⁵ Bunun üzerine o ülkenin vatandaşlarından birinin hizmetine girmiş. Adam onu domuz gütmek için otlaklarına yollamış. ¹⁶ Küçük oğul çaresizlikten domuzların yediği keçiboynuzunu bile yemeye razıymış, fakat kimse ona bir şey vermemiş.

¹⁷ "Nihayet akli başına gelmiş ve şöyle demiş: 'Babamın nice işçisinin bolca yiyeceği var, ben ise burada açlıktan ölüyorum! ¹⁸ Kalkıp babama gideceğim ve ona, 'Baba, Allah'a ve sana karşı günah işledim. ¹⁹ Ben artık senin oğlun olarak anılmaya lâyık değilim. Beni işçilerinden biri gibi kabul et' diyeceğim. ²⁰ Böylece kalkıp babasının yanına dönmüş. Kendisi daha uzaktayken babası onu görmüş, yüreği sızlamış, koşup ona sarılmış ve öpmüş. ²¹ Oğlu ona, 'Baba, Allah'a ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya lâyık değilim' demiş.

²² "Baba kölelerine şöyle demiş: 'Çabuk olun! En iyi kaftanı getirip ona giydirin. Ayrıca parmağına yüzük takın, ayaklarına çarık giydirin. ²³ Besili danamızı getirip kesin, yiyip eğlenelim! ²⁴ Çünkü benim bu oğlum ölmüştü, fakat tekrar hayata döndü! Kaybolmuştu, fakat şimdi bulundu!' Böylece eğlenmeye başlamışlar.

²⁵ "Babanın büyük oğlu ise tarladaymış. Eve yaklaşınca çalgı ve oyun seslerini duymuş. ²⁶ Uşaklardan birini çağırıp ne olduğunu sormuş. ²⁷ Uşak ona, 'Kardeşin geri geldi, baban da ona sağ salim kavuştuğu için besili danayı kestirdi' demiş.

²⁸ "Büyük oğul buna çok gücenmiş, eve girmek istememiş. Babası dışarı çıkıp ona gelmesi için yalvarmış. ²⁹ O da babasına, 'Bak, bunca yıl senin için köle gibi çalıştım. Hiçbir zaman emrinden çıkmadım, fakat sen bana arkadaşlarımla eğlenmek için bir oğlak bile vermedin. ³⁰ Senin malını fahişelerle yiyen şu oğlun geldi diye besili danayı kestirdin!' demiş.

³¹ "Babası ona, 'Evladım, sen her zaman yanımdasın, neyim varsa senindir. ³² Fakat bu, kutlanıp mutlu olunacak bir gün, çünkü kardeşin ölmüştü, şimdi hayata döndü. Kaybolmuştu, şimdi bulundu' demiş."

16

Hakiki servet

¹ İsa şakirtlerine şöyle dedi: "Bir zamanlar zengin bir adam varmış. İşlerini idare etmesi için bir kâhya tutmuş. Bir gün bu kâhya efendisine malını çarçur ediyor diye ihbar edilmiş. ² Efendisi onu çağırıp, 'Nedir senin hakkında duyduklarım? Paramla ne yaptın? Hesap ver. Artık benim kâhyam olamazsın' demiş.

³ "Kâhya kendi kendine, 'Ben ne yapacağım şimdi? Efendim beni kâhyalıktan alacak. Toprakta çalışacak kadar güçlü değilim. Dilenmeye de utanırım. ⁴ Fakat ne yapacağımı biliyorum. Arkadaşlar edineceğim, böylece işten çıkarıldığımda onlar beni evlerine buyur edecekler' demiş.

⁵ "Bunun üzerine kâhya efendisine borcu olanları tek tek çağırılmış. Birincisine, 'Efendime ne kadar borcun var?' diye sormuş. ⁶ Borcu olan da, 'Yüz testi zeytinyağı' demiş. Kâhya da ona, 'Hemen borç senedini al, otur ve borcunu elli testi diye yaz' demiş.

⁷ "Sonra bir başka borçluya, 'Senin borcun ne kadar?' demiş. Borçlu da, 'Yüz çuval buğday' demiş. Kâhya da, 'Al borç senedini, seksen çuval diye yaz' demiş.

⁸ "Efendisi, hilekâr kâhyayı akıllıca davrandığı için takdir etmiş. Aslında dünyevî insanlar, kendilerine benzer kişilerle ilişkilerinde, Allah'ın aydınlattığı insanlardan daha akıllıca davranıyorlar.⁷

⁹ "Ben size şunu söyleyeyim, şimdi sahip olduğunuz dünya malını kendinize dost edinmek için kullanın. O zaman malınız bitip tükenince, ebedî meskeninize kabul edilirsiniz. ¹⁰ Küçük işlerde itimada lââyık olan kişi, büyük işlerde de itimada lââyıktır. Küçük işlerde hilekâr olan kişi ise büyük işlerde de hilekâr olur. ¹¹ Dünyanın aldatıcı serveti konusunda itimada lââyık değilseniz, ebedî serveti size kim emanet eder? ¹² Dünya malı Allah'a aittir. Buna sadık değilseniz semada nasıl payınız olur?

¹³ "Bir köle iki efendiye kulluk edemez. Ya birini sevip diğerinden nefret eder, ya da birine sadık olur diğerini umursamaz. Hem Allah'a hem de paraya kulluk edemezsiniz."

7 **16:8** Hakiki müminlerin çoğu Allah'ın gelecek hükümrânlığı için gereken hazırlığı yapmazlar. Oysa dünyevî insanlar başkalarıyla ilişkilerinde kendi menfaatlerini gözetirler; bunun için her çabayı gösterirler.

¹⁴ Parayı seven Ferisiler, İsa'nın söylediklerini duyunca O'nunla alay ettiler. ¹⁵ İsa onlara şöyle dedi: "Siz insanların önünde kendinizi temize çıkarmaya çalışıyorsunuz. Fakat Allah kalbinizde ne olduğunu biliyor. İnsanların taparcasına değer verdikleri her şey Allah'a iğrenç gelir.

¹⁶ "Tevrat ve peygamberlerin vahiyleri Yahya'nın zamanına kadar sürdü. Yahya'dan sonra Allah'ın Hükümranlığı müjdelenmeye başladı ve bugüne kadar herkes Allah'ın Hükümranlığı'na girmek için gayret ediyor.

¹⁷ Yer ve gök ortadan kalkacak, fakat Tevrat'ın tek bir harfi bile yok olmayacaktır.

Evlenme ve boşanma

¹⁸ "Dinleyin, karısını boşayıp başka bir kadınla evlenen zina işlemiş olur. O şekilde boşanmış kadınla evlenen de zina işlemiş olur."

Zengin adam ve Lazar

¹⁹ "Bir zamanlar zengin bir adam varmış. Mor, ince keten giysiler giyermiş, şatafatlı şekilde her gün eğlenirmiş. ²⁰ Bir de Lazar adında fakir bir adam varmış. Lazar'ın bütün vücudu yara bere içindeymiş. Hep bu zengin adamın kapısına bırakılmış. ²¹ Zengin adamın sofrasından artan yemek kırıntılarıyla karnını doyurmak için can atarmış. Bir yandan da köpekler gelip yaralarını yalarmış.

²² "Bir gün fakir Lazar ölmüş. Melekler onu cennete götürüp sofrada İbrahim'in yanına oturtmuşlar. Bu arada zengin adam da ölmüş ve gömülmüş. ²³ Ölüler diyarında büyük acılar içindeymiş. Uzaktan İbrahim'i ve yanında oturan Lazar'ı görmüş. ²⁴ 'İbrahim Baba, acı bana!' diye seslenmiş. 'Lazar'ı bana gönder de parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin. Bu alevlerin içinde azap çekiyorum' demiş.

²⁵ "İbrahim, 'Evlâdım, hatırlıyor musun, sen dünyada hayatın tadını nasıl çıkardın? Lazar ise kötü durumdaydı. Şimdi o burada rahat içinde, sen ise azap çekiyorsun. ²⁶ Ayrıca, aramızda öyle bir uçurum kondu ki, ne buradan biri senin yanına geçebilir, ne de oradan biri buraya gelebilir' demiş.

²⁷ "Zengin adam bunun üzerine şöyle demiş: 'O zaman İbrahim Baba, yalvarırım, Lazar'ı dünyaya, babamın evine geri gönder. ²⁸ Benim beş kardeşim var. Gidip onları uyarsın ki, onlar da bu azap yerine düşmesinler.'

²⁹ "Fakat İbrahim, 'Onlar Musa'nın ve peygamberlerin sözlerine sahiptirler. Bunlara dikkat etsinler, yeter' demiş.

³⁰ "Zengin adam, 'Hayır, İbrahim babamız! Yalnız ölülerden biri dirilip onlara giderse tövbe ederler' demiş.

³¹ "İbrahim de şöyle demiş: 'Eğer kardeşlerin Musa'nın ve peygamberlerin sözlerine itaat etmiyorlarsa, ölülerden biri dirilse bile ikna olmazlar.'"

Günah ve affetme

(Matta 18:6-7; Markos 9:42)

¹ İsa şakirtlerine şöyle dedi: "İnsanları yoldan çıkararak tuzaklar olacaktır. Fakat bu tuzaklara sebep olanların vay haline! ² Bu mütevazı şakirtlerden birini yoldan çıkararakın vay haline! Böyle birinin boynuna değirmen taşı geçirilip denize atılması daha hayırlı olur. ³ Dikkatli olun! Mümin kardeşiniz günah işlerse onu şiddetle uyarın. Eğer tövbe ederse, onu affedin. ⁴ Günde yedi kere size karşı günah işler, fakat yedi kere size gelip tövbe ettiğini söylerse, onu affedin."

⁵ Havariler Efendimiz İsa'ya, "İmanımızı artır" dediler.

⁶ İsa onlara şöyle dedi: "Hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dut ağacına, 'Kendini kökünden sök ve denize dikil' dersiniz, size itaat eder."

⁷ "Farz edin ki, çift süren ya da çobanlık eden bir köleniz var. Tarladan geldiğinde ona, 'Hemen gel, sofraya otur' der misiniz? ⁸ Tam tersine, 'Bana yiyecek bir şeyler hazırla, önlüğünü giy, bana hizmet et. Ben yiyip içtikten sonra sen de yiyip içersin' dersiniz. ⁹ Verdiğiniz emirleri yerine getirdi diye köleye teşekkür eder misiniz? ¹⁰ Siz de aynı şekilde sizden istenilenleri yaptıktan sonra, 'Biz basit kullarız, özel bir değerimiz yok. Vazifemizi yaptık, o kadar' demelisiniz."

Minnettarlığın önemi

¹¹ İsa Kudüs'e doğru yoluna devam etti, Samiriye'yle Celile arasındaki sınır bölgesinden geçti. ¹²⁻¹³ Bir köye girdiğinde O'nu cüzamlı on adam karşıladı. Uzakta durarak, "İsa, Efendimiz, bize acı!" diye seslendiler.

¹⁴ İsa onları görünce, "Gidin, rahiplere görünün" dedi. On adam da rahiplere giderken yolda şifa buldular. ¹⁵ İçlerinden biri şifa bulduğunu görünce İsa'ya geri döndü. Yüksek sesle Allah'a hamdetti. ¹⁶ İsa'nın ayaklarına kapanıp O'na teşekkür etti. Bu adam Samiriyeliydi. ¹⁷ İsa, "İyileşenler on kişi değil miydi? Diğer dokuz kişi nerede? ¹⁸ Allah'a hamdetmek için bu yabancıdan başka geri gelen olmadı mı?" dedi.

¹⁹ Sonra İsa adama, "Ayağa kalk, gidebilirsin. İmanın seni kurtardı" dedi.

Allah'ın Hükümranlılığı

(Matta 24:23-28, 37-41)

²⁰ Ferisiler İsa'ya, "Allah'ın Hükümranlılığı ne zaman gelecek?" diye sordular.

İsa onlara şöyle cevap verdi: "Allah'ın Hükümranlılığı gözle görülür şekilde gelmez. ²¹ İnsanlar, 'Bakın, Allah'ın Hükümranlılığı burada!' ya da 'İşte şurada!' demeyecekler. Çünkü Allah'ın Hükümranlılığı içinizdedir" diye cevap verdi.

²² Sonra İsa şakirtlerine, "Gün gelecek, İnsanoğlu'nu tekrar görmeyi özleyeceksiniz, fakat göremeyeceksiniz. ²³ İnsanlar size, 'Bakın, şurada!' ya da 'İşte burada!' diyecekler. Olduğunuz yerden ayrılmayın, böyle konuşanların peşinden gitmeyin. ²⁴ İnsanoğlu'nun gelişi, şimşeğin çakıp gökyüzünü bir uçtan öbür uca kadar aydınlattığı gibi, ani olacaktır. ²⁵ Fakat önce İnsanoğlu'nun çok acı çekmesi ve bu nesil tarafından reddedilmesi gerekiyor.

²⁶ "İnsanoğlu geldiği zaman her şey tıpkı Nuh Nebi'nin günlerindeki gibi olacak. ²⁷ Nuh'un gemiye bindiği güne kadar insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. Sonra tufan oldu, hepsini helâk etti.

²⁸ İnsanoğlu geldiği zaman her şey tıpkı Lut'un zamanındaki gibi olacak. İnsanlar yiyip içiyor, alıp satıyor, ekip biçiyor ve kendilerine ev inşa ediyorlardı. ²⁹ Fakat Lut Sodom'dan ayrıldığı gün, gökten ateş ve kükürt yağdı, hepsini helâk etti. ³⁰ İnsanoğlu ortaya çıkacağı gün durum aynı olacak. ³¹ O gün damda olan aşağı inip evine girmesin. Eşyalarını almaya vakit olmayacak. Aynı şekilde tarlada olan evine dönmesin. ³² Lut'un karısını hatırlayın!⁸ ³³ Canını kurtarmak isteyen onu kaybedecek. Canını kaybeden ise onu kurtaracaktır. ³⁴ Size şunu söyleyeyim, o gece aynı yatakta olan iki kişiden biri alınacak, diğeri bırakılacak. ³⁵⁻³⁶ Birlikte buğday öğüten iki kadından biri alınacak, diğeri bırakılacak."

³⁷ Şakirtleri İsa'ya, "Efendimiz, bunlar nerede olacak?" diye sordular.

İsa, "Leş neredeyse akbabalar oraya üşüşecek" diye cevap verdi.

18

Devamlı dua edin

¹ Sonra İsa şakirtlerine yılmadan devamlı dua etmeleri için şu misali anlattı: ² "Bir zamanlar şehrin birinde bir hâkim varmış. Allah'tan korkmaz, insanlara da saygı duymazmış. ³ Aynı şehirde bir de dul bir kadın varmış. Sürekli bu hâkime gelip, 'Davacı olduğum adamdan hakkımı al' dermiş.

⁴ "Hâkim bir süre dul kadına yardım etmek istememiş. Fakat sonunda kendi kendine, 'Allah'tan korkmuyorum. İnsanlara da saygı duymuyorum. ⁵ Fakat bu dul kadın beni rahatsız ediyor. Onun için hakkını almalıyım. Aksi halde beni rahatsız etmeye devam edecek, canımdan bezdirecek' demiş."

⁶ İsa şöyle devam etti: "Adaletsiz hâkimin dediklerine dikkat edin. ⁷ Allah'ın seçilmiş halkı gece gündüz O'na yakarır ve Allah mutlaka onlara haklarını verir. Onları çok bekletmez. ⁸ Size söylüyorum, Allah onlara tez yardım edecek. Fakat İnsanoğlu geldiğinde yeryüzünde O'na iman eden insanlar bulacak mı?"

8 17:32 Lut'un karısını hatırlayın! Lut'un karısı, yıkılmakta olan Sodom'u son kez görmek için arkasına dönüp bakınca öldü (bkz. Yaratılış 19:15-26).

Ferisi ve vergici misali

⁹ Bazıları sâlih kişiler olduklarına inanıyor, başkalarını küçümsüyorlardı. ¹⁰ İsa onlara şu misali anlattı: "Bir gün iki adam dua etmek için mabede gitmiş. Bunlardan biri Ferisi, diğeri de vergiciymiş. ¹¹ Ferisi ayakta kendi kendine şöyle dua etmiş: 'Allah'ım, sana şükrederim. Başka insanlar gibi hile, zina, hırsızlık etmiyorum. Şu vergici gibi de değilim. ¹² Haftada iki gün oruç tutar, kazancımın onda birini veririm.'

¹³ "Vergici ise bir köşede durmuş, dua ederken utancından başını göğe doğru kaldırmak bile istememiş. Göğsüne vurarak, 'Allah'ım, bana merhamet et. Ben günahkârım!' demiş. ¹⁴ Size söylüyorum, Ferisi değil, vergici evine affedilmiş olarak döndü. Çünkü kendini yücelten küçülecek, kendini küçük gören ise yüceltilecektir."

İsa çocukları takdis ediyor

(Matta 19:13-15; Markos 10:13-16)

¹⁵ Bazıları İsa'ya küçük çocuklarını getirdi. Onlara dokunup takdis etmesini istediler. Bunu gören şakirtler onlara engel olmaya çalıştı.

¹⁶ Fakat İsa çocukları yanına çağırды, "Bırakın, çocuklar bana gelsin. Onlara engel olmayın, çünkü Allah'ın Hükümrânlığı bu küçük çocuklar gibi saf olanlara aittir. ¹⁷ Emin olun, Allah'ın Hükümrânlığı'nı çocuk gibi kabul etmeyen, bu hükümrânlığa asla giremez" dedi.

Zenginlik ve ebedî hayat

(Matta 19:16-30; Markos 10:17-31)

¹⁸ İleri gelenlerden biri İsa'ya, "İyi kalpli hoca, ebedî hayata kavuşmak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

¹⁹ İsa, "Bana neden iyi diyorsun? Allah'tan başka iyi olan yoktur.

²⁰ O'nun emirlerini biliyorsun: 'Zina etme, adam öldürme, hırsızlık yapma, yalan yere şahitlik etme, annene babana hürmet et'" dedi.

²¹ Adam, "Ben bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum" dedi.

²² İsa bunu duyunca, "Hâlâ bir eksiğin var. Neyin varsa hepsini sat ve parayı fakirlere dağıt. Böylece semada hazinen olur. Sonra da gel beni takip et" dedi. ²³ Adam bu sözleri duyunca çok üzüldü, çünkü son derece zengindi. ²⁴ Onun üzüntüsünü gören İsa, "Varlıklı insanların Allah'ın Hükümrânlığı'na girmeleri zordur! ²⁵ Devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin insanın Allah'ın Hükümrânlığı'na girmesinden daha kolaydır" dedi.

²⁶ Bu sözleri duyanlar, "Öyleyse kim kurtulabilir?" diye sordular.

²⁷ İsa, "İnsanlar için imkânsız olanı Allah yapabilir" diye cevap verdi.

²⁸ Petrus İsa'ya, "Bak, biz her şeyi bırakıp senin peşinden geldik" dedi.

²⁹⁻³⁰ İsa, "Emin olun, Allah'ın Hükümrânlığı uğruna evini, karısını, kardeşlerini, anne babasını ya da çocuklarını feda eden herkes, bu dünyada bunların kat kat fazlasını alacaktır; ahirette de ebedî hayata sahip olacaktır" dedi.

İsa üçüncü kere ölüp dirileceğini bildiriyor

(Matta 20:17-19; Markos 10:32-34)

³¹ İsa on iki havariyi bir kenara çekip şöyle dedi: "Şimdi Kudüs'e gidiyoruz. Peygamberlerin İnsanoğlu hakkında yazdıkları yerine gelecek. ³² İnsanoğlu işgalcilere teslim edilecek. O'nunla alay edecekler, O'na hakaret edecekler, yüzüne tükürecekler. ³³ O'nu kırbaçlayıp öldürecekler. Fakat O üçüncü gün dirilecek."

³⁴ Havariler bu sözlerden hiçbir şey anlamadılar. Bu sözlerin anlamı onlardan gizlenmişti; anlatılanları kavrayamadılar.

İsa kör adamın gözlerini açıyor

(Matta 20:29-34; Markos 10:46-52)

³⁵ İsa Eriha şehrine yaklaşırken yol kenarında kör bir adam oturmuş dileniyordu. ³⁶ Kör adam yoldan geçen kalabalığın sesini duyunca "Ne oluyor?" diye sordu.

³⁷ Ona, "Nasıralı İsa buradan geçiyor" dediler.

³⁸ Kör adam, "Davud Oğlu⁹ İsa, halime acı, bana yardım et!" diye seslendi. ³⁹ Önden gidenler kör adamı azarlayıp susturmak istediler. Fakat adam sesini daha da yükseltti, "Davud Oğlu, halime acı!" dedi.

⁴⁰ İsa durup adamın kendisine getirilmesini emretti. Adam yaklaşıncaya, ⁴¹ "Senin için ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu.

"Efendim, tekrar görmek istiyorum" dedi.

⁴² İsa, "Artık görebilirsin. İmanın seni kurtardı" dedi. ⁴³ Adam o anda görmeye başladı; Allah'a şükrederek İsa'nın peşinden gitti. Bunu gören herkes Allah'a hamdetti.

19

Zakay

¹ İsa Eriha şehrinden geçiyordu. ² Eriha'da Zakay adında bir adam vardı. Vergicilerin başıydı; çok zengindi. ³ İsa'yı görmek istiyordu, fakat boyu kısa olduğu için kalabalıktan dolayı O'nu göremiyordu. ⁴ İsa'nın geçeceği yere önden koştu. O'nu görebilmek için bir yabani incir ağacına tırmandı.

⁵ İsa Zakay'ın olduğu yere gelince yukarı bakıp, "Zakay, çabuk aşağı in! Bugün senin evinde kalmalıyım" dedi. ⁶ Zakay hemen aşağı inip sevinçle İsa'yı evine buyur etti.

⁷ Bunu gören herkes söylenmeye başladı; "İsa günahkâr bir adama misafir oldu!" dediler.

⁸ Zakay, İsa'nın önünde durup şöyle dedi: "Efendimiz, malımın mülkümün yarısını fakirlere vereceğim. Eğer birinden haksızlıkla bir şey aldım, aldığımın dört katını geri vereceğim" dedi.

9 **18:38 Davud Oğlu İsa Mesih'e verilen bir ad, çünkü peygamberler Mesih'in Kral Davud'un soyundan geleceğini söylemişlerdi.**

⁹ İsa şöyle dedi: "Bugün bu ev kurtuluşa erdi. Çünkü bu adam da İbrahim'in evlâdıdır.¹⁰ ¹⁰ İnsanoğlu kaybolanı arayıp kurtarmak için geldi."

Allah'ın size verdiği değerlendirin

(Matta 25:14-30)

¹¹ Kalabalık bu sözleri dinlerken İsa konuşmasına bir misalle devam etti. Çünkü Kudüs'e yaklaşmıştı, insanlar da Allah'ın Hükümrânlığı'nın hemen ortaya çıkacağını sanıyordu. ¹² Bu sebeple İsa şöyle dedi: "Soylu bir adam imparator tarafından hükümdar yapılmak üzere uzak bir ülkeye gitmeye hazırlanmış. Sonra ülkesine dönüp halkını yönetecekti."

¹³ Kölelerinden on tanesini çağırıp birer kese para vermiş ve onlara, 'Ben dönene kadar bu parayı işletin' demiş.

¹⁴ "Fakat ülkesinin halkı ondan nefret ediyormuş. Arkasından imparatora temsilciler gönderip, 'Bu adamın hükümdarımız olmasını istemiyoruz' diye haber yollamışlar.

¹⁵ "Buna rağmen adam hükümdar olmuş. Ülkesine döndüğünde parasını emanet ettiği köleleri çağırıp ne kazandıklarını öğrenmek istemiş. ¹⁶ Birinci köle gelmiş, 'Efendim, bana bir kese para vermişsiniz, ben on kese kazandım' demiş.

¹⁷ Hükümdar ona, 'Aferin iyi köle! Küçük işte itimat edilir biri olduğunu gösterdin. Bundan dolayı on şehri sen yöneteceksin' demiş.

¹⁸ "İkinci köle, 'Efendim, bir kese paranızla beş kese kazandım' demiş.

¹⁹ Hükümdar, 'Sen beş şehirden sorumlu olacaksın' demiş.

²⁰ "Sonra başka bir köle gelip, 'Efendim, işte para keseniz. Onu bir mendile sarıp sakladım. ²¹ Senden korktum, çünkü zor bir adamsın. Kazanmadığın parayı alır, ekmediğini biçersin' demiş.

²² "Hükümdar ona şöyle demiş: 'Ne kötü bir kölesin sen! Seni kendi sözlerinle suçlu çıkaracağım. Benim zor bir adam olduğumu, kazanmadığım parayı aldığımı, ekmediğimi biçtiğimi biliyordun.

²³ Öyleyse paramı neden işletmedin? Döndüğümde paramı faiziyle geri alırdım' demiş.

²⁴ Sonra hükümdar çevresindekilere, 'Para kesesini bu köleden alıp on kese kazanan köleye verin' demiş.

²⁵ "Adamlar hükümdara, 'Fakat efendim, onun zaten on kese parası var!' demişler.

²⁶ "Hükümdar da onlara şöyle demiş: 'Elindekini değerlendirenlere daha çok verilecek. Elindekini değerlendirmeyenlerin nesi var nesi yok, hepsi ellerinden alınacaktır. ²⁷ Benim hükümdar olmamı istemeyenlere gelince, onları buraya getirin ve gözümün önünde kılıçtan geçirin.'

10 19:9 İbrahim'in evlâdı Zakay bütün Yahudiler gibi İbrahim'in soyundandı. Fakat yaptığı işten dolayı Yahudiler tarafından toplum dışı edilmişti. İsa burada ona, "İbrahim'in evlâdı" demekle Zakay'ın riyasız mümin bir Yahudi olduğunu belirtmek istiyor.

İsa Kudüs'e kral gibi giriyor

(Matta 21:1-11; Markos 11:1-11; Yuhanna 12:12-19)

²⁸ İsa bu sözleri söyledikten sonra önden giderek Kudüs'e doğru yol aldı. ²⁹ Zeytin Dağı diye bilinen tepenin yamacındaki Beytfaci ve Beytanya köylerine yaklaştığında iki şakirdini önden gönderdi. ³⁰ Onlara şöyle dedi: "Karşıdaki köye gidin. Köye varınca üzerine hiç binilmemiş kazığa bağlı bir sığa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. ³¹ Biri size, 'Sıpayı niye çözüyorsunuz?' diye sorarsa, 'Efendimizin ona ihtiyacı var' deyin."

³² İki şakirt gidip tıpkı İsa'nın dediği gibi sıpayı buldular. ³³ Sıpayı tam çözerken, sahipleri, "Sıpayı niye çözüyorsunuz?" diye sordular.

³⁴ Şakirtler, "Efendimizin ihtiyacı var" dediler. ³⁵ Sıpayı alıp İsa'ya getirdiler. Sıpanın sırtına abalarını koyarak İsa'yı üstüne bindirdiler. ³⁶ İsa yol boyunca sıpanın üzerinde Kudüs'e doğru ilerlerken halk da abalarını yola serdi. ³⁷ İsa artık Zeytin Dağı'ndan aşağı inen yola yaklaşmıştı. Şakirtlerinden meydana gelen büyük kalabalık sevinç içindeydi. Görmüş oldukları bütün mucizeler için Allah'a yüksek sesle şöyle hamdettiler:

³⁸ "Rab'bin adına gelen Kral mübarektir!
Semada selâmet, yücelerdeki Allah'a hamtlar olsun!"

³⁹ Kalabalıktan bazı Ferisiler İsa'ya, "Efendimiz, şakirtlerini sustur!" dediler.

⁴⁰ İsa ise onlara cevap olarak, "Size şunu söyleyeyim, eğer onlar susarsa taşlar dile gelir!" dedi.

İsa Kudüs için ağlıyor

⁴¹ İsa Kudüs'e yaklaşmıştı. Şehri görünce ağlamaya başladı. ⁴² Şöyle dedi: "Keşke bugün sen de selâmete giden yolu fark etseydin! Fakat bu yolu şimdilik göremiyorsun. ⁴³ Gün gelecek, düşmanların seni setlerle çevirecek ve her taraftan kuşatıp sıkıştıracaklar. ⁴⁴ Seni yerle bir edip halkını mahvedecekler. Sende taş üstünde taş bırakmayacaklar. Çünkü Allah'ın seni kurtarmaya geldiği zamanı fark etmedin."

İsa mabede gidiyor

(Matta 21:12-17; Markos 11:15-19; Yuhanna 2:12-22)

⁴⁵ İsa mabet alanına girdi ve oradaki satıcıları kovmaya başladı. ⁴⁶ Onlara, "Tevrat'ta, 'Evim dua evi olacak' diye yazılmıştır. Fakat siz burayı haydut yuvasına çevirdiniz" dedi.

⁴⁷ İsa her gün mabet alanında vaaz veriyordu. Başrahipler, din âlimleri ve halkın ileri gelenleri ise O'nu öldürmek istediler. ⁴⁸ Fakat bunu nasıl yapacaklarını bilmiyorlardı. Çünkü halk İsa'yı can kulağıyla dinliyordu.

İsa'nın yetkisi

(Matta 21:23-27; Markos 11:27-33)

¹ İsa bir gün mabette halka vaaz veriyordu; kurtuluş müjdesini anlatıyordu. Başrahipler, din âlimleri ve ileri gelenler İsa'yla konuşmaya geldiler. ² O'na, "Söyle bize, bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?" diye sordular.

³⁻⁴ İsa şöyle cevap verdi: "Ben de size bir soru sorayım. Söyleyin bana, Yahya insanları vaftiz etme yetkisini Allah'tan mı aldı, yoksa insandan mı?"

⁵ Soruyu kendi aralarında tartıştılar; birbirlerine şöyle dediler: "'Allah'tan' desek, 'O zaman ona neden inanmadınız?' diyecek. ⁶ Yok eğer, 'İnsandan' desek, halk bizi taş a tutar. Çünkü hepsi Yahya'nın peygamber olduğuna inanıyor."

⁷ Sonunda, "Yetkiyi kimden aldığını bilmiyoruz" dediler.

⁸ İsa da, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

Hain bağcılar misali

(Matta 21:33-46; Markos 12:1-12)

⁹ Sonra İsa halka şu misali anlattı: "Adamın biri bağ dikmiş. Bağ bağcılara kiraylayıp uzun bir seyahate çıkmış. ¹⁰ Bağbozumu zamanı gelince adam üzümünden payına düşeni almak için bağcılara bir köle yollamış. Bağcılar köleyi dövüp eli boş göndermişler. ¹¹ Adam başka bir köle yollamış. Bağcılar onu da dövmüşler, aşağılayıp eli boş göndermişler. ¹² Adam bir üçüncü köle daha yollamış. Bağcılar onu da yaralayıp kovmuşlar.

¹³ "Bağın sahibi, 'Ne yapayım ben şimdi? Çok sevdiğim oğlumu göndereyim, belki ona saygı gösterirler'" demiş.

¹⁴ "Bağcılar adamın oğlunu görünce aralarında şöyle konuşmuşlar: 'Bu adam bağ sahibinin mirasçısı. Eğer onu öldürürsek, bağ bizim olur.'

¹⁵ Bağcılar adamın oğlunu bağdan dışarı atıp öldürmüşler. Bu durumda bağın sahibi ne yapacak? ¹⁶ Gelip bağcılarını öldürüp baği başkalarına kiralayacak."

Halk bu misali dinledikten sonra, "Allah korusun!" dedi.

¹⁷ İsa onların gözlerinin içine bakarak şöyle dedi: "Öyleyse Zebur'daki şu sözlerin anlamı nedir?

**'İnşaatçıların reddettiği taş,
binanın temel taşı oldu.'**¹¹

¹⁸ O taşın üzerine düşen, paramparça olacak. Taş da kimin üzerine düşerse onu ezip toz edecek."

¹⁹ Din âlimleri ve başrahipler İsa'nın bu misalde kendilerini kastettiğini anladılar. Bu yüzden O'nu o anda yakalamak istediler. Fakat halkın tepkisinden korktular.

Sezar'ın hakkı Sezar'a

(Matta 22:15-22; Markos 12:13-17)

²⁰ Yahudi önderler İsa'yı yakalamak için uygun zamanı beklemeye başladılar. O'na kendilerini dürüst dinleyici gibi gösteren muhbirler gönderdiler. O'nu, söyleyeceği yanlış bir sözle tuzağa düşürmek istiyorlardı. Sonra O'nu Roma valisinin yetkisine ve hükmüne teslim edeceklerdi. ²¹ Muhbirler İsa'ya sordular: "Hocam, senin doğru olanı söyleyip vazettiğini biliyoruz. İnsanlar arasında ayırım yapmadan Allah yolunu dosdoğru vazedersin. ²² Sezar'a vergi vermemiz caiz mi değil mi?"

²³⁻²⁴ İsa, adamların onu tuzağa düşürmeye çalıştığını anladı. "Bana bir dinar gösterin. Üzerinde kimin resmi, kimin adı var?" diye sordu. Muhbirler, "Sezar'ın" dediler.

²⁵ İsa, "Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Allah'ın hakkını Allah'a verin" dedi.

²⁶ Adamlar İsa'yı halkın önünde söyledikleriyle tuzağa düşüremediler. Verdiği cevaba şaşıldılar; diyecek bir şey bulamadılar.

Kıyametle ilgili soru

(Matta 22:23-33; Markos 12:18-27)

²⁷⁻²⁸ Ölümünden sonra dirilişe inanmayan Saduki mezhebine bağlı bazı adamlar İsa'ya gelip şunu sordular: "Hocam, Musa Tevrat'ta şöyle der: 'Eğer çocuksuz evli bir adam ölürse, erkek kardeşi ölenin dul karısıyla evlensin, soyunu sürdürsün.' ²⁹ Bir zamanlar yedi erkek kardeş varmış. Birincisi bir kadınla evlenmiş, fakat çocuğu olmadan ölmüş. ³⁰⁻³¹ İkincisi de, üçüncüsü de aynı kadınla evlenmiş ve çocukları olmadan ölmüş. Bütün diğer kardeşler de bu kadınla evlenip çocuk bırakmadan ölmüşler. ³² En sonunda kadın da ölmüş. ³³ Yedi kardeş de bu kadınla evlendiğine göre, ahirette kadın bunlardan hangisinin karısı olacak?"

³⁴ İsa Sadukilere şöyle dedi: "Bu dünyada yaşayanlar evlenir, evlendirilir. ³⁵ Fakat ahirette diriltilmeye lâyık görülenler evlenmez, evlendirilmez. ³⁶ Böyleleri artık ölmez; melek gibidirler. Ölümünden dirildikleri için onlar Allah'ın evlatlarıdır. ³⁷ Musa Tevrat'ta, yanan çalıyla ilgili bölümde ölümlerin dirileceğini açıkça belirtir. Rab için, 'İbrahim'in, İshak'ın ve Yakub'un Allah'ı' der. ³⁸ Allah ölümlerin değil, dirilerin Allah'ıdır. Çünkü Allah'a göre bütün insanlar hâlâ yaşamaktadır."

³⁹ Bazı din âlimleri, "Hocam, iyi cevap verdin" dediler.

⁴⁰ Artık kimse İsa'ya soru sormaya cesaret edemedi.

Mesih kimdir?

(Matta 22:41-46; Markos 12:35-37)

⁴¹ İsa şöyle sordu: "İnsanlar Mesih'e neden Davud Oğlu diyorlar?"

⁴²⁻⁴³ Davud Zebur'da şöyle diyor:

'Rab Efendim'e dedi ki, sağımda otur.
Bütün düşmanlarını ayaklarının altına sereceğim.'¹²

⁴⁴ Davud, Mesih'e 'Efendim' dediğine göre, Mesih nasıl Davud'un oğlu olabilir?"

⁴⁵ Bütün halk dinlerken İsa dönüp şakirtlerine şöyle dedi: ⁴⁶ "Din âlimlerinden sakının. Cüppelerini giyip dolaşmaya, çarşı meydanlarında saygıyla selamlanmaya, havralarda başköşelere, ziyafetlerde en muteber yerlere oturmaya bayılırlar. ⁴⁷ Dul kadınları aldatıp mallarını mülklerini ellerinden alırlar. Gösteriş için uzun uzun dua ederler. Allah bunları en kötü şekilde cezalandıracaktır."

21

Hakiki bağış

(Markos 12:41-44)

¹ İsa başını kaldırdı, mabedin bağış kutusuna bağışlarını atan zenginleri gördü. ²⁻³ Bu arada fakir bir dul kadın kutuya iki bakır para attı. İsa bunu görünce şöyle dedi: "Bu fakir dul kadın sadece iki bakır para verdi. Fakat size hakikati söyleyeyim, o herkesten fazla verdi.

⁴ Çünkü diğerleri kutuya servetlerinden artanı attılar. Bu kadın ise çok fakir olduğu halde varını yoğunu verdi."

Gelecekle ilgili uyarılar

(Matta 24:1-35; Markos 13:1-31)

⁵ Bazı kişiler mabedi göstererek, "Ne güzel taşlarla ve adaklarla süslenmiş!" dediler.

⁶ İsa, "Gün gelecek, burada gördüğünüz her şey yıkılacak. Taş üstünde taş kalmayacak" dedi.

⁷ Onlar da, "Hocam, bu dediklerin ne zaman olacak? Bunların olacağını gösteren alâmet ne?" diye sordular.

⁸ İsa şöyle dedi: "Dikkat edin! Kimse sizi aldatmasın. Birçokları ortaya çıkıp benim adımı kullanacaklar. 'Ben Mesih'im' ve, 'Vakit yaklaştı' diyecekler. Onların peşine takılmayın! ⁹ Savaş ve isyan haberleri duyunca telaşlanmayın. Önce bunların olması lazımdır. Fakat bu, henüz her şeyin sonu değildir."

¹⁰ Sonra şunları ekledi: "Millet millete, devlet devlete savaş açacak. ¹¹ Yer yer şiddetli depremler, kıtlıklar ve salgın hastalıklar baş gösterecek. Korkunç olaylar olacak, gökte olağanüstü alâmetler görünecek.

¹² "Fakat bütün bunlar olmadan önce insanlar sizi yakalayıp zulmedecekler. Sizi mahkûm etmek için havralara teslim edecekler, zindanlara atacaklar; hükümdarların, valilerin önüne sürükleyecekler. Bütün bunlar şakirtlerim olduğunuz için başınıza gelecek. ¹³ Fakat bu sayede bana şahitlik edeceksiniz. ¹⁴ O durumlarda sakın 'Kendimizi nasıl savunacağız?' diye düşünmeyin. ¹⁵ Ben size hitabet gücü ve hikmet vereceğim; hasımlarınız buna karşı koyamayacak, bir şey diyemeyecek. ¹⁶ Anne babanız, kardeşleriniz, akrabalarınız ve arkadaşlarınız bile size ihanet edip bazılarınızı öldürtecekler. ¹⁷ Şakirtlerim olduğunuz için herkes sizden nefret edecek. ¹⁸ Fakat saçınızın tek bir teline bile zarar gelmeyecek. ¹⁹ Sabrederek canlarınızı kurtaracaksınız."

Kudüs'ün yıkılması

²⁰ "Kudüs'ün ordular tarafından kuşatıldığını gördüğünüzde bilin ki, şehrin yıkımı yaklaşmıştır. ²¹ O zaman Yahudiye'de olanlar dağlara kaçsın. Kudüs'tekiler de oradan ayrılınsın. Kırdaki olanlar şehre dönmesin. ²² O günler peygamberlerin yazdıklarının yerine geleceği, Allah'ın bu halkı cezalandıracağı günlerdir. ²³ O günlerde hamile olan ya da çocuk emziren kadınların vay haline! Çünkü ülke çok sıkıntılı günler yaşayacak. Bu halk Allah'ın gazabına uğrayacak. ²⁴ Halkın bir bölümü kılıçtan geçirilecek, diğerleri de esir alınıp milletler arasına dağıtılacak. Kudüs yabancıların işgali sona erene kadar onların ayakları altında çığnenecek.

²⁵ "Güneşte, ayda ve yıldızlarda şaşılacak alâmetler görülecek. Bütün yeryüzündeki milletler denizin uğultusu ve dalgaların çarpmasıyla altüst olup şaşkına dönecekler. ²⁶ İnsanlar dünyanın başına gelecek felâketleri beklerken korkudan bayılacak. Çünkü semavî kudretler sarsılacak. ²⁷ O zaman İnsanoğlu'nun bulutlarla, büyük kudret ve ihtişamla geldiğini görecekler. ²⁸ Bunlar yerine gelmeye başladığında dik durup başınızı kaldırın, yılmayın. Çünkü kurtuluşunuz yakındır."

İsa'nın sözleri ebedidir

²⁹ Sonra İsa onlara şu misali anlattı: "İncir ağacına ya da herhangi bir ağaca bakın. ³⁰ Ağaçlar yapraklanınca yaz mevsiminin yaklaştığını anlarsınız. ³¹ Aynı şekilde bu olaylar olduğunda bilin ki, Allah'ın Hükümrânlığı yakındır. ³² Emin olun, bütün bu şeyler olmadan bu nesil yok olmayacak. ³³ Yer ve gök ortadan kalkacak, fakat benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır."

Her zaman hazır olun

³⁴ "Kendinize dikkat edin. Sefahate, sarhoşluğa ve bu hayatın kaygılarına kapılmayın. Kıyamet günü sizi beklenmedik bir anda tuzak gibi yakalamasın. ³⁵ Çünkü o gün bütün yeryüzünde yaşayan herkesin üzerine gelecektir. ³⁶ Bu yüzden her an tetikte olun. Bütün bu olabilecekleri atlatmak ve İnsanoğlu'nun huzuruna cesaretle çıkabilmek için dua edin."

³⁷ İsa gündüzleri mabet alanında vaaz ediyordu, geceleri ise şehirden ayrılıp Zeytin Dağı'nda konaklıyordu. ³⁸ Halk da sabah erkenden mabette İsa'yı dinlemeye gidiyordu.

22

Yahuda'nın ihaneti

(Matta 26:1-5, 14-15; Markos 14:1-2, 10-11; Yuhanna 11:45-53)

¹ Mayasız Ekmek Bayramı, diğer adıyla Fısıh Bayramı yaklaşmıştı. ² Başrahipler ve din âlimleri halktan çekindikleri için İsa'yı ortadan kaldırmak için uygun bir yolunu arıyorlardı. ³ Bu sırada Şeytan on iki havariden biri olan Yahuda İskariyot'un içine girdi. ⁴ Yahuda başrahiplere ve mabet muhafızlarının komutanlarına gitti; İsa'yı nasıl ele verebileceğini görüştü. ⁵ Onlar buna sevindiler, karşılığında para vermeye razı oldular. ⁶ Yahuda bunu kabul etti; kalabalığın olmadığı bir zamanda İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Son Yemek

(Matta 26:17-35; Markos 14:12-31; Yuhanna 13:21-30, 36-38)

⁷ Mayasız Ekmek günüydü. O gün Fısh kurbanının kesilmesi gerekiyordu. ⁸ İsa, Petrus'a ve Yuhanna'ya, "Gidin Fısh yemeğini yiyebilmemiz için hazırlık yapın" dedi.

⁹ Onlar da, "Yemeği nerede hazırlamamızı istersin?" diye sordular.

¹⁰ İsa şöyle dedi: "Dinleyin; şehre girdiğinizde karşınıza su testisi taşıyan bir adam çıkacak. Onu gideceği eve kadar takip edin. ¹¹ Evin sahibine, 'Hocamız şakirtleriyle birlikte Fısh yemeğini yiyeceği misafir odasını soruyor' deyin. ¹² Evin sahibi size üst katta döşenmiş geniş bir oda gösterecek. Yemeği orada hazırlayın."

¹³ Petrus ve Yuhanna oradan ayrıldılar. Her şeyi İsa'nın söylediği gibi buldular ve Fısh yemeğini hazırladılar.

¹⁴⁻¹⁵ Yemek vakti gelince İsa ve havarileri sofrada yerlerini aldılar. İsa onlara, "Ben acı çekip ölmeden önce bu Fısh yemeğini sizinle birlikte yemeyi çok istedim. ¹⁶ Çünkü Allah'ın Hükümrânlığı'nda tam anlamıyla yerine gelene kadar Fısh yemeğini bir daha yemeyeceğim" dedi.

¹⁷ Sonra bir kâse şarap aldı. Allah'a şükretti ve şöyle dedi: "Bu kâseyi alıp aranızda paylaşın. ¹⁸ Allah'ın Hükümrânlığı gelene kadar bir daha bu kâsedden içmeyeceğim."

¹⁹ Sonra ekmek alıp Allah'a şükretti. Ekmeği bölüp havarilere verdi. "Bu ekmek sizin için feda ettiğim bedenimdir. Bunu beni anmak için yiyin" dedi.

²⁰ Aynı şekilde, yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: "Bu kâse, uğrunuza akıtılan kanımla başlayan yeni ahdi temsil eder. ²¹ Fakat bakın, bana ihanet edecek adamın eli benimkiyle birlikte sahandadır. ²² Gerçi İnsanoğlu Allah'ın tayin ettiği şekilde ölüme gidiyor. Fakat O'na ihanet eden adamın vay haline!"

²³ Havariler aralarında bunu kimin yapabileceğini tartışmaya başladılar.

En üstün kim tartışması

²⁴ Havariler arasında ayrıca hangisinin en üstün olduğu yolunda bir çekişme başladı. ²⁵ İsa onlara şöyle dedi: "Krallar halklarına tahakküm eder, ileri gelenleri de halka 'Velinimetimiz' dedirtirler. ²⁶ Fakat siz böyle olmayacaksınız. Aranızda en büyük olan, en küçük gibi olsun; yöneten, hizmet eden gibi olsun. ²⁷ Kim daha üstün? Sofrada oturan mı, hizmet eden mi? Sofrada oturan değil mi? Fakat ben aranızda hizmet eden biri gibi oldum. ²⁸ Çetin anlarımda bana sadık kalan sizlersiniz. ²⁹ Semavî Babam bana nasıl hükümrânlık verdiyse ben de size hükümrânlık veriyorum. ³⁰ Böylece hükümrânlığımda benim soframda yiyip içeceksiniz, hüküm tahtına oturup İsrail'in on iki aşiretine hükmedeceksiniz."

Petrus'un inkârı önceden bildiriliyor

³¹ "Simun, Simun! Şeytan sizleri buğday gibi elekten geçirmek için izin aldı. ³² Fakat ben imanını kaybetmemen için dua ettim. Bana geri döndüğünde mümin kardeşlerini güçlendir."

³³ Simun İsa'ya, "Efendimiz, ben seninle zindana da, ölüme de gitmeye hazırım" dedi.

³⁴ İsa ise şöyle dedi: "Petrus, sana şunu söyleyeyim, horoz yarın sabah ötmeden önce beni tanıdığını üç kez inkâr edeceksin."

³⁵ Sonra havarilere, "Ben sizi kesesiz, torbasız, çariksız gönderdiğim zaman bir eksiğiniz oldu mu?" diye sordu.

Onlar da, "Hiçbir eksiğimiz olmadı" dediler.

³⁶ İsa şöyle dedi: "Fakat şimdi, kesesi olan da, torbası olan da yanına almalıdır. Kılıcı olmayan, abasını satıp bir kılıç alsın. ³⁷ Size şunu söyleyeyim, şu peygamberlik sözünün hayatımda yerine gelmesi gerekiyor: 'O, canilerle aynı kefeye kondu.'¹³ Benim hakkımda yazılmış olanlar yerine gelmek üzeredir."

³⁸ Havariler, "Efendimiz, işte burada iki kılıç var" dediler.

İsa, "Yeter!" dedi.

İsa Zeytin Dağı'nda dua ediyor

(Matta 26:36-46; Markos 14:32-42)

³⁹ İsa dışarı çıktı. Her zamanki gibi Zeytin Dağı'na gitti. Şakirtleri de O'nun ardından gittiler. ⁴⁰ Oraya varınca İsa şakirtlerine, "Ayartılmamak için dua edin" dedi.

⁴¹ Sonra onlardan bir taş atımı kadar uzaklaştı. Diz çökerek dua etti: ⁴² "Semavî Baba, eğer iradene uygunsa, çekeceğim acıları benden uzaklaştır. Fakat benim istediğim değil, senin istediğin olsun."

⁴³ Semadan bir melek İsa'ya göründü, O'nu kuvvetlendirdi. ⁴⁴ İsa derin bir acı içindeydi; daha hararetle dua etti. Teri, toprağa düşen kan damlaları gibiydi.

⁴⁵ Duadan kalkıp şakirtlerinin yanına döndü. Onları kederden uyur halde buldu. ⁴⁶ "Neden uyuyorsunuz? Kalkın, ayartılmamak için dua edin" dedi.

İsa yakalanıyor

(Matta 26:47-68; Markos 14:43-50; Yuhanna 18:3-12)

⁴⁷ İsa daha konuşurken bir kalabalık göründü. On iki havariden biri olan Yahuda onlara öncülük ediyordu. İsa'yı öpmek üzere yaklaştı. ⁴⁸ İsa ona, "Yahuda, İnsanoğlu'na bir öpücükle mi ihanet ediyorsun?" dedi.

⁴⁹ İsa'nın çevresindekiler olacakları anlayınca, "Efendimiz, kılıçla saldıralım mı?" dediler. ⁵⁰ İçlerinden biri kılıcıyla başrahabin kölesine vurdu, sağ kulağını uçurdu.

⁵¹ Fakat İsa, "Durun, yeter!" dedi. Sonra kölenin kulağının olduğu yere dokunarak ona şifa verdi.

⁵² Üzerine yürüyen başrahiplere, mabet muhafızlarının komutanlarına ve ileri gelenlere şöyle dedi: "Üzerime niçin kılıç ve sopalarla geldiniz? Ben haydut muyum? ⁵³ Her gün mabette sizlerle birlikteydim, bana el sürmediniz. Fakat zaman artık sizindir, karanlığın hüküm sürdüğü zamandır."

Petrus İsa'yı tanıdığını inkâr ediyor

⁵⁴ İsa'yı yakalayıp başrahabin evine götürdüler. Petrus onları uzaktan izliyordu. ⁵⁵ Avlunun ortasında ateş yakıp birlikte çömeldiler. Petrus da gelip aralarına çömeldi. ⁵⁶ Bir hizmetçi kız ateşin ışığında çömelen Petrus'u gördü. Ona dikkatlice baktı, "Bu adam da İsa'yla birlikteydi" dedi.

⁵⁷ Fakat Petrus, "Kadın, ben O'nu tanımıyorum" diye inkâr etti.

⁵⁸ Biraz sonra bir başkası onu gördü, "Sen de onlardansın!" dedi. Petrus, "Değilim, arkadaş!" dedi.

⁵⁹ Yaklaşık bir saat sonra, bir başkası ısrarla şöyle dedi: "Hiç şüphem yok, bu adam da O'nunla beraberdi. Çünkü ikisi de Celileli."

⁶⁰ Petrus, "Sen ne diyorsun be adam, anlamıyorum!" dedi. Tam o sırada, Petrus daha konuşurken, horoz öttü.

⁶¹ Efendimiz İsa arkasına dönüp Petrus'a baktı. O zaman Petrus İsa'nın kendisine, "Horoz yarın sabah ötmeden beni tanıdığını üç kez inkâr edeceksin" dediğini hatırladı. ⁶² Dışarı çıkıp acı acı ağladı.

⁶³ İsa'yı gözetim altında tutan adamlar O'nunla alay ettiler, O'nu dövmeye başladılar. ⁶⁴ Gözlerini bağlayıp, "Peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?" dediler. ⁶⁵ O'na bir sürü küfür yağdırdılar.

İsa Yüksek Meclis'in önünde

(Matta 26:59-66; Markos 14:55-64; Yuhanna 18:19-24)

⁶⁶ Gün doğunca halkın ileri gelenleri, başrahipler ve din âlimleri toplandılar. İsa, bunlardan meydana gelen Yüksek Meclis'in önüne çıkarıldı. ⁶⁷ O'na, "Eğer Mesih isen, bize söyle" dediler.

İsa şöyle dedi: "Size söylersem bana inanmazsınız. ⁶⁸ Size soru sorarsam, cevap vermezsiniz. ⁶⁹ Fakat bundan böyle İnsanoğlu kâdir Allah'ın sağında oturacaktır."

⁷⁰ Hepsi birden, "Yani sen Allah'ın Oğlu musun?" diye sordular.

İsa da onlara, "Dediğiniz gibi, ben O'yum" dedi.

⁷¹ "Artık şahide ne ihtiyacımız var? İşte kendi ağzından duyduk!" dediler.

İsa Vali Pilatus'un önünde

(Matta 27:1-2, 11-14; Markos 15:1-5; Yuhanna 18:28-38)

- ¹ Sonra bütün meclis üyeleri kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdüler.
- ² İsa'yı şöyle suçladılar: "Bu adamı yakaladık, çünkü halkımızı yoldan saptırıyor. Sezar'a vergi ödenmesine karşı çıkıyor. Kendisinin Mesih, yani kral olduğunu söylüyor."
- ³ Pilatus İsa'ya, "Sen Yahudilerin Kralı mısınız?" diye sordu. Cevap olarak İsa, "Söylediğin gibidir" dedi.
- ⁴ Pilatus başrahiplere ve kalabalığa, "Bu adamda hiçbir suç bulmuyorum" dedi.
- ⁵ Fakat onlar ısrar ettiler: "Yahudiye'nin her tarafında vazederek halkı kışkırtıyor. Celile'den başlayıp ta buraya kadar geldi" dediler.
- ⁶ Pilatus bunu duyunca, "Bu adam Celileli midir?" diye sordu.
- ⁷ İsa'nın Hirodes'in yönetimindeki bölgeden geldiğini öğrenince, O'nu o sırada Kudüs'te bulunan Hirodes'e gönderdi.
- ⁸ Hirodes İsa'yı görünce çok memnun oldu. Çoktan beri O'nu görmek istemişti. Çünkü hakkındaki haberleri duymuştu; bir keramette bulunmasını umuyordu. ⁹ O'na birçok soru sordu. Fakat O hiç cevap vermedi. ¹⁰ Başrahipler ve din âlimleri orada durup İsa'yı ağır bir dille suçladılar. ¹¹ Hirodes de askerleriyle birlikte O'nu aşağılayıp alay etti. O'na gösterişli bir kıyafet giydirip Pilatus'a geri gönderdi. ¹² Bundan önce düşman olan Hirodes'le Pilatus o gün dost oldular.

Pilatus İsa'yı ölüme mahkûm ediyor

(Matta 27:15-26; Markos 15:6-15; Yuhanna 18:39-19:16)

- ¹³ Pilatus başrahipleri, ileri gelenleri ve halkı topladı. ¹⁴ Onlara şöyle dedi: "Siz bu adamı bana halkı saptırıyor diye getirdiniz. Ben O'nu önünüzde sorguya çektim; O'na yüklediğiniz suçlardan hiçbirini işlemedi. ¹⁵ Hirodes de O'nda suç bulmamış olacak ki tekrar bize geri gönderdi. Görüyorsunuz, ölüm cezasını gerektiren hiçbir şey yapmadı. ¹⁶⁻¹⁷ Bundan dolayı ben O'nu dövdürüp serbest bırakacağım."
- ¹⁸ Fakat onlar hep bir ağızdan, "Yok et bu adamı! Barabba'yı serbest bırak!" diye bağırdılar. ¹⁴ ¹⁹ Barabba, şehirde çıkan bir isyana katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmıştı.
- ²⁰ Pilatus İsa'yı serbest bırakmak istiyordu. Bu sebeple onlara tekrar seslendi. ²¹ Fakat onlar, "O'nu çarmıha ger, çarmıha ger!" diye bağırdılar.
- ²² Pilatus üçüncü kez şöyle dedi: "Bu adam ne kötülük yaptı ki? O'nda ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç bulmadım. Bunun için O'nu dövdürüp serbest bırakacağım."

14 **23:18** Pilatus her Fısh Bayramı'nda halk için bir kişiyi serbest bırakmayı âdet edinmişti.

²³⁻²⁴ Fakat halk yüksek sesle bağırarak İsa'nın çarmıha gerilmesi için diretti; bağırırları baskın çıktı. Pilatus onların isteğini yerine getirmeye karar verdi. ²⁵ İstedikleri kişiyi, isyan ve adam öldürmekten hapse atılan Barabba'yı serbest bıraktı. İsa'yı ise onların istediği gibi ölüme mahkûm etti.

İsa çarmıha geriliyor

(Matta 27:32-44; Markos 15:21-32; Yuhanna 19:17-27)

²⁶ Askerler İsa'yı götürürken kırdan gelmekte olan Kireneli Simun adında bir adamı yakaladılar. Çarmıhı sırtına yükleyip İsa'nın arkasından taşıttılar. ²⁷ Kalabalık bir halk topluluğu İsa'nın ardından gidiyordu. Bunların arasında O'nun için dövünüp ağıt yakan kadınlar da vardı. ²⁸ İsa bu kadınlara dönerek şöyle dedi: "Ey Kudüslü kadınlar, benim için ağlamayın. Kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın. ²⁹ Çünkü gün gelecek, insanlar şöyle diyecek: 'Ne mutlu kısır kadınlara, hiç doğurmamış rahimlere ve emzirmemiş memelere!' ³⁰ Sonra dağlara, 'Üzerimize düşün!' ve tepelere, 'Bizi örtün!' diyecekler. ³¹ Çünkü yaş ağaca böyle yaparlarsa, kuruya daha beterini yapacaklar."

³² Suçlu iki adam da idam edilmek üzere İsa'yla beraber götürülüyordu. ³³ Kafatası denilen yere vardıklarında İsa'yı iki suçluyla beraber çarmıha gerdiler. Suçlulardan biri sağında, diğeri de solundaydı. ³⁴ İsa kendisini çarmıha gerenler için, "Semavî Baba, onları affet, çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar" dedi. Askerler kura çekerek O'nun giysilerini aralarında paylaştılar.

³⁵ Halk orada durmuş, olanları seyrediyordu. İleri gelenler İsa'yla alay ettiler. "Başkalarını kurtardı; eğer Allah'ın seçtiği Mesih O ise, kendini de kurtarsın" dediler.

³⁶ Askerler de yanına yaklaşp O'nunla eğlendiler. O'na ucuz şarap sunup, ³⁷ "Eğer Yahudilerin Kralı'ysan, kurtar kendini!" dediler.

³⁸ Çarmıhın üzerinde şu yafta vardı: "YAHUDİLERİN KRALI BUDUR."

³⁹ Çarmıha gerilen suçlulardan biri, "Sen Mesih değil misin? Haydi, kendini de bizi de kurtar!" diye küfür etti.

⁴⁰ Fakat öbür suçlu onu azarladı. "Sende Allah korkusu yok mu?" diye karşılık verdi. "Sen de aynı cezayı çekiyorsun. ⁴¹ Biz bu cezayı hak ediyoruz, yaptıklarımızın karşılığını alıyoruz. Fakat bu adam hiçbir kötülük yapmadı."

⁴² Sonra, "Ey İsa, dünyaya kral olarak geldiğin zaman beni hatırla" dedi.

⁴³ İsa ona, "Emin ol bugün benimle birlikte cennette olacaksın" dedi.

İsa ölüyor

(Matta 27:45-56; Markos 15:33-41; Yuhanna 19:28-30)

⁴⁴ Öğlen on iki civarıydı. Öğleden sonra üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. ⁴⁵ Güneş karardı, mabetteki perde ortasından yırtıldı. ⁴⁶ İsa yüksek sesle, "Semavî Baba, ruhumu sana teslim ediyorum!" diye seslendi. Bunu dedikten sonra son nefesini verdi.

⁴⁷ Olanları gören yüzbaşı, "Bu adam hakikaten masum biriydi" dedi ve Allah'a hamdetti. ⁴⁸ Olayı seyretmek için toplananlar olup biteni görünce göğüslerini döve döve şehre döndü. ⁴⁹ Fakat İsa'nın bütün tanıdıkları ve Celile'den O'nun ardından gelen kadınlar uzakta durup olanları seyrettiler.

İsa gömülüyor

(Matta 27:57-61; Markos 15:42-47; Yuhanna 19:38-42)

⁵⁰ Yüksek Meclis üyelerinden Yusuf adında iyi ve sâlih bir adam vardı. ⁵¹ Bir Yahudi şehri olan Aramatya'dandı, Allah'ın Hükümranlığı'nı umutla bekliyordu. Meclisin kararını ve yerine getirilmesini tasvip etmemiştir. ⁵² Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. ⁵³ Onu çarmıhtan indirip keten beze sardı. Kayaya oyulmuş ve daha içine hiç kimsenin konmadığı bir mezara yatırdı. ⁵⁴ Hazırlık Günü'ydü. ¹⁵ Güneş batınca Şabat Günü başlayacaktı.

⁵⁵ İsa'yla birlikte Celile'den gelen kadınlar da Yusuf'un ardından gittiler. Mezarı ve İsa'nın cesedinin oraya nasıl konulduğunu gördüler. ⁵⁶ Sonra evlerine döndüler; İsa'nın cesedine sürmek için baharat ve güzel kokulu yağlar hazırladılar. Şabat Günü farzını yerine getirip dinlendiler.

24

İsa'nın dirilişi

(Matta 28:1-10; Markos 16:1-8; Yuhanna 20:1-10)

¹ Pazar günü sabah çok erkenden kadınlar mezara gittiler. Hazırlamış oldukları baharatı getirdiler. ² Mezarın girişini kapayan yuvarlak taşın bir yana yuvarlanmış olduğunu gördüler. ³ İçeri girdiler, fakat Efendimiz İsa'nın cesedini bulamadılar. ⁴ Bu duruma şaşır kalmışken, şimşek gibi parıldayan giysilerle insan kılığına girmiş iki melek yanlarında beliriverdi. ⁵ Kadınlar korkuyla başlarını yere eğdiler. Melekler ise, "Diri olanı neden ölüler arasında arıyorsunuz?" dediler. ⁶ "O burada değil; dirildi. Daha Celile'deyken size ne dediğini hatırlayın: ⁷ 'İnsanoğlu günahkâr insanların eline verilecek, çarmıha gerilecek ve üçüncü gün dirilecek' demiştir." ⁸ O zaman kadınlar İsa'nın sözlerini hatırladılar.

⁹ Mezardan ayrılp bütün bunları on bir havariye ve diğer şakirtlere anlattılar. ¹⁰ Bunları havariilere anlatanlar Mezdelli Meryem, Yuhanna, Yakub'un annesi Meryem ve onlarla beraber olan diğer kadınlardı. ¹¹ Fakat bu sözler havariilere saçma geldi. Kadınlara inanmadılar. ¹² Petrus yine de kalkıp mezara koştu. Eğilip içeri baktığında keten bezlerden başka bir şey görmedi. Bu olay karşısında şaşkına döndü, oradan uzaklaştı.

¹⁵ **23:54 Hazırlık Günü** Perşembe günbatımından Cuma günbatımına kadar sürer. Bu gün Yahudiler mukaddes sayılan Şabat gününü kutlamaya hazırlanırlar. Şabat günü Cuma günbatımında başlar, 24 saat sürer. Bu süre içinde Yahudiler hiçbir iş yapmaz, dinlenip Allah'a ibadet ederler.

Emmaus yolunda

(Markos 16:12-13)

¹³ Aynı gün İsa'nın şakirtlerinden ikisi Kudüs'ten Emmaus isimli köye gidiyorlardı. Emmaus, Kudüs'ten yaklaşık on bir kilometre uzaklıktaydı. ¹⁴ Şakirtler bütün bu olup bitenleri aralarında konuşuyorlardı. ¹⁵ Bunları konuşup tartışırken İsa yanlarına geldi, onlarla yürümeye başladı. ¹⁶ O'nu gördüler, fakat her nasılsa tanıyamadılar. ¹⁷ İsa, "Yürürken birbirinizle ne tartışıyordunuz?" dedi.

Adamlar bir an durdular; çok üzgün görünüyorlardı. ¹⁸ Bunlardan Kleopas adlı kişi İsa'ya şöyle dedi: "Kudüs'te olup da bugünlerde orada olan biteni bilmeyen tek kişi galiba sensin."

¹⁹ İsa, "Hangi olan biteni?" diye sordu.

"Nasıralı İsa'yla ilgili olayları" dediler. "O, Allah'ın ve halkın nazarında, söyledikleri ve yaptıklarıyla kudretini gösteren bir peygamberdi. ²⁰ Başrahipler ve ileri gelenlerimiz O'nu ölüm cezasına çarptırması için valiye teslim ettiler, çarmıha gerdirdiler. ²¹ Oysa biz O'nun İsrail halkını kurtaracak kişi olduğunu ummuştuk. Dahası var, bu olaylar olalı iki gün oldu ²² ve aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına çevirdiler. Bu sabah erkenden mezara gitmişler. ²³ Fakat O'nun cesedini bulamayınca bize geldiler. 'Melekler gördük' dediler. Onlara görünen melekler, 'İsa yaşıyor' demiş. ²⁴ Bazı adamlarımız mezara gitmiş, durumu tam kadınların anlattığı gibi bulmuşlar. Fakat İsa'yı görmemişler."

²⁵ İsa onlara şöyle dedi: "Sizi akılsızlar! Peygamberler bütün bunları önceden bildirdi. Onlara neden inanmıyorsunuz? ²⁶ Mesih'in bu acıları çekip ululuğuna kavuşması gerekli değil miydi?" ²⁷ Sonra Musa'dan başladı, diğer peygamberlerle devam etti, mukaddes yazıların kendisinden bahseden bütün ayetlerini onlara izah etti.

²⁸ Gidecekleri köye yaklaştıklarında İsa yoluna devam edecekmiş gibi davrandı. ²⁹ Fakat onlar, "Bizimle kal, neredeyse akşam oluyor, gün batmak üzere" diyerek O'nu zorladılar. Bunun üzerine İsa onlarla birlikte kalmak için içeri girdi.

³⁰ İsa onlarla birlikte sofradayken ekmek aldı ve şükretti. Sonra ekmeği bölüp onlara verdi. ³¹ O zaman onların gözleri açıldı ve İsa'yı tanıdılar. Fakat O gözlerinin önünden kayboldu. ³² Birbirlerine, "Yolda bizimle konuşurken ve mukaddes yazıları bize açıklarken yüreklerimiz nasıl da sevinçle çarpıyordu, değil mi?" dediler.

³³ İki şakirt kalkıp hemen Kudüs'e döndü. On bir havariyi ve onlarla birlikte olanları toplanmış buldular. ³⁴ Havariler ve diğerleri, "Efendimiz İsa hakikaten dirilmiş, Simun'a görünmüş" dediler. ³⁵ İki şakirt de yolda olup bitenleri ve ekmeği böldüğü zaman İsa'yı nasıl tanıdıklarını anlattılar.

İsa şakirtlerine görünüyor

(Matta 28:16-20; Markos 16:14-18; Yuhanna 20:19-23)

³⁶ Bunları anlatırlarken İsa gelip aralarında durdu. Onlara, "Size selâmet olsun!" dedi. ³⁷ Şakirtler hayalet gördüklerini sandılar, ürküp korktular. ³⁸ İsa onlara şöyle dedi: "Neden şaşırıyorsunuz? Kalpleriniz neden şüpheyile dolu? ³⁹ Ellerime ayaklarıma bakın; hakikaten benim. Dokunun da görün. Hayaletin eti kemiği olmaz, fakat gördüğünüz gibi, benim var."

⁴⁰ Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi. ⁴¹ Şakirtler sevinçten hâlâ inanamıyorlardı. Şaşkınlık içindeydiler. İsa onlara, "Sizde yiyecek bir şey var mı?" diye sordu. ⁴² O'na bir parça kızarmış balık verdiler. ⁴³ İsa balığı aldı ve önlerinde yedi.

⁴⁴ Sonra onlara şöyle dedi: "Daha sizlerle birlikteyken bunları size söylemişim. 'Musa'ya verilen Tevrat'ta, peygamberlerin yazılarında ve Zebur'da benimle ilgili yazılmış olan her şeyin yerine gelmesi gerekir' demişim."

⁴⁵ İsa, mukaddes yazıları anlayabilmeleri için şakirtlerin zihnini açtı. ⁴⁶ Onlara şöyle dedi: "Mesih acı çekecek ve üçüncü gün ölümden dirilecek diye yazılmıştır; ⁴⁷ günahların affedilmesi için tövbe çağrısı Kudüs'ten başlayarak bütün halklara O'nun adıyla duyurulacak. ⁴⁸ Sizler bu olayların şahitlerisiniz. ⁴⁹ Ben de semavî Babam'ın vaat ettiğini size göndereceğim. Fakat siz yücelerden gelecek kudretle kuşanana kadar şehirde kalın."

İsa semaya dönüyor

(Markos 16:19-20; Havarilerin Faaliyetleri 1:9-11)

⁵⁰ İsa şakirtlerini şehrin dışına, Beytanya'nın yakınlarına götürdü. Ellerini göğe doğru kaldırıp onları takdis etti. ⁵¹ Onları takdis ederken yanlarından ayrıldı, semaya alındı. ⁵² Şakirtleri O'na secde ettiler ve büyük sevinç içinde Kudüs'e döndüler. ⁵³ Devamlı mabette kalıyor ve Allah'a hamdediyorlardı.